

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 4 po południu z wyjątkiem świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje wniejsen 5 centów, pseta 7 centów. — Biuro Redakcyi i Administracyi ulica Wałowa nr 29. — Listy należy frankować.
Reklamazy otwarta woi od odtar

Przenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł., półrocznie 8 zł., kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct. W miejsen rocznie 12 zł., półrocznie 6 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł.
Przewodnik naukowy i literacki dodatek miesięczny do „Gazety Lwowskiej” otrzymują darmo i półroczni abonenci bezpłatnie, jednakże ci tylko, którzy przenumerują od 1 stycznia do końca czerwca lub od 1 lipca do 31 grudnia ówieróroczni zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct., drudzy 30 c. Przewodnik kosztuje 4 zł.

Jednorazowa inseraty obliczają się po 7 centów kilkorazowa po 6 centów od miejsca i wiersza.
Inseraty przyjmują w Austrii i Niemczech wszystkie agencye anonów; we Francyi w Paryżu wyłącznie agencya p. A. d'ama, 4. Rue Clément 4.

CZEŚĆ URZĘDOWA

C. k. Rada szkolna krajowa zamianowała nauczyciela Czesława Bogdalskiego w Lubatówce, rzeczywistym nauczycielem szkoły etatowej w Lubatówce, a nauczyciela Franciszka Saka w Widelce, rzeczywistym nauczycielem szkoły etatowej w Pilźnie.

Z powodu obecnego przebiegu zarazy pyskowej i racicowej za granicą, rząd pruski z Opola, zarządzeniem z d. 27 września b. r. l. 825 zniósł swe postanowienia z d. 9 marca b. r. l. l. 670, ogłoszone tuż okólnikiem z d. 19 marca b. r. l. 17 218 i aż do odwołania zarządza co następuje:

§. 1. Wprowadzanie chudych świń z Rosyji, drogami krajowemi, dozwolone jest tylko do obwodów: Tarnowice, Katowice, Bytom i Rozenberg; zaś jedynie w razie koniecznej potrzeby mogą takie świny być wyprowadzone do sąsiedniego okręgu, lecz za uprzedniem zezwoleniem naczelnika tegoż okręgu.

Przy zastosowaniu powyższych obostrzeń, mogą być dopuszczone chude świny z Rosyji (Polski) kolejami żelaznemi, przez Szopinice, Katowice i Mysłowice do obwodów: tarnowickiego, bytomskiego, katowickiego, zabrzegskiego i glejowickiego.

§. 2. Wprowadzanie tłustych świń z Rosyji (Polski), kolejami żelaznemi przez Szopinice, Katowice i Mysłowice, dozwolona jest do powiatu przemysłowego Górnego Śląska.

§. 3. Również dozwolone jest wprowadzanie tłustych świń z Rosyji, drogami krajowemi do powiatu przemysłowego Górnego Śląska; dalszy transport takich świń kolejami żelaznemi jest zabroniony.

§. 4. Tłuste świny z Rumunii, Serbii i południowej Rosyji — wprowadzać można kolejami żelaznemi przez Szezakowę — a przez Mysłowice do innych powiatów.

§. 5. Świny pochodzące z Galicyi (tłuste i chude) mogą być wprowadzane przez Mysłowice i Dziedzice, z nadmienieniem, iż chude galicyjskie świny mogą być wprowadzone tylko do obwodów bytomskiego, katowickiego, tarnowickiego, zabrzegskiego, glejowickiego i rozenbergskiego

§. 6. Świny, które przechodziły przez Oświęcim, Bielsko i Białą, wykluczone są od transportu. Naczelnicy powiatów oznaczają póź-

niej czas i obostrzenia, na podstawie których będzie mogło być udzielone pozwolenie wprowadzania takich świń.

§. 7. Wprowadzone świny poddane będą oględzinom weterynarza urzędowego w dniach, oznaczonych przez naczelnika powiatu.

§. 8. Świny, transportowane kolejami żelaznemi, poddane będą oględzinom w Szopinicach, Katowicach, Mysłowicach, a względnie w Dziedzicach.

§. 9. Naczelnicy powiatów wyznaczają miejsca wchodu dla świń, pędzonych drogami krajowemi.

§. 10. Oględziny świń nie pociągają za sobą żadnych kosztów. O nadejściu transportów świń należy zawiadomić pisemnie lub telegraficznie ustanowionego weterynarza, najpóźniej do godziny 8 wieczorem, a to przed dniem, w którym zazwyczaj odbywają się oględziny. W razie gdy transporty świń nie będą zgłoszone, natenczas weterynarz pograniczny nie potrzebuje być następnego dnia na miejscu oględzin.

§. 11. Skoro oględziny weterynarskie wykażą, że w transporcie świń, chociażby jedna tylko sztuka, jest chorą na zarazę lub o nią podejrzaną natenczas cały transport nie będzie przepuszczony, albo wykluczonym od dalszego transportu.

§. 12. Weterynarz pograniczny ma telegraficznie uwiadomić władzę policyjną miejsca przeznaczenia transportu, która czuwać będzie nad wprowadzeniem zapowiedzianego transportu, nad rzeką lub nad dalszym transportem świń. Dalszy transport z miejsca wchodu, po uwiadomieniu władzy policyjnej i przy zachowaniu §§. 1—5 jest dozwolony, władza policyjna uwiadomi telegraficznie, na koszt właściciela świń, władzę policyjną nowego miejsca przeznaczenia o dalszym transporcie.

Dalszy transport chorych świń jest zabroniony, a tem mniej dalszy transport, bez uwiadomienia o tem władzy policyjnej.

§. 13. Tłuste zdrowe świny, które 14 dni stały w obserwacyi w Steinbruch koło Pesztu, mogą być wprowadzone przez Odenberg, bez oględzin weterynarskich, okazując urzędowi słowem dowód odbytej obserwacyi.

§. 14. Wprowadzone świny nie mogą być nigdzie odpędzone nawet z kolei do rzeźni. Wozy, służące do przywozu świń, mają być urządzone tak, żeby nawóz nie wypadł na ziemię.

§. 15. Świny, które pozostawały w

kraju przez 10 dni i ponownie przez weterynarza, na koszt właściciela, oglądane były, mogą być dalej pędzone. Dozory stad powinni mieć przy sobie poświadczenie zdrowia stada, wystawione przez weterynarza. Takie poświadczenie ważne jest tylko na 7 dni. Po upływie tego czasu może naczelnik powiatu dozwolić na dalszy tychże swobodny przepęd.

§. 16. Świny, które mają być z Rosyji lub Austro-Węgier wprowadzone do powiatu rządowego, Opole przez inne powiaty rządowe, muszą być przed wylądowaniem zapowiedziane telegraficznie władzy policyjnej miejsca nadejścia i podlegają postanowieniom §§. 12, 14 i 15.

§. 17. Przekroczenia powyższych przepisów karane będą w myśl §. 328 niemieckiego kodeksu karnego.

§. 18. Powyższe rozporządzenie wchodzi w życie w 10 dni po ogłoszeniu.

Co się podaje do powszechnej wiadomości.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, d. 9 października 1883.

CZEŚĆ NIEURZĘDOWA

Lwów, 18 października.

W chwili obecnej wszystko zdaje się za tem przemawiać, że Juliusz Ferry zdecydowany jest objąć spuściznę polityczną po Gambecie, i że dąży do urzeczywistnienia planów zmarłego przedwcześnie ex-dyktatora. On to zasiłł rozpadał się po śmierci swojego przewodzcy stronnictwo gambettystowskie licznym poczem swoich stronników z unii republikańskiej i dzięki temu połączeniu rozporządzał dotychczas w Izbie deputowanych dość silną większością. Kierował on nią tak zręcznie, iż pomimo licznych zabiegów, intryg i podstępnych knoń party skrajnej, rzucającej się przy każdej sposobności z tą samą zaciętkością na Ferryego, co swojego czasu na Gambettę, nie powiodło się jej osłabić wpływu obecnego prezesa ga-

binetu, ani wyprzeć go z fotelu ministeryalnego.

Walka i paraliżowanie zgubnych prądów stronnictwa radykalnego i nieprzejednanych były hasłem rządów Ferryego. Wielokrotnie w Izbie i poza nią wskazywał on na niebezpieczeństwo, grożące Rzeczypospolitej i całemu jej ustrojowi tak politycznemu jak społecznemu ze strony skrajnego obozu, demaskował jego dążenia i upominał przed zgubnymi doktrynami. Nigdy jednak p. Ferry nie zaznaczył tak wyraźnie owej przepaści, jaka dzieli umiarkowanych republikańców od radykałów i nieprzejednanych, nigdy dotychczas nie wydał tak bezwzględnie o ostatnich sądu, nigdy dobitniej nie podniósł potrzeby wypowiedzenia im nieubłaganej walki, jak w ostatnich przemówieniach bankietowych w Rouen i Hawrze. Mowy prezesa gabinetu nie pozostawiają żadnej wątpliwości, iż dopóki on stać będzie na czele ministerstwa, toczy się będzie na wszystkich punktach bój zacięty przeciw ideom, których widomymi reprezentantami są w obecnej chwili Clemenceau, Floquet, Maret, Rochefort i inne wielkości stronnictwa radykalnego. To co powiedział p. Ferry na bankietach w Rouen i Hawrze, było jakby ponowieniem oświadczeń, wygłoszonych niegdyś przez Gambettę w Cahors, oświadczeń, w skutek których nieprzejednani wypowiedzieli śmiertelną walkę swojemu dawniejszemu ideałowi i ogłosili go zdrajcą i zaprzawnem.

P. Ferry, rozwijając swój program polityczny i ogłaszając się otwarcie głową wielkiego stronnictwa republikańskiego, o tyle znajduje się w korzystniejszym od Gambetty położeniu, iż społeczeństwo nie ma powodu żywić pewnej nieufności co do ostatecznych jego celów. Większa część narodu patrzyła z niedowierzaniem na

Z KRAJU I ZE ŚWIATA

XX.

Czy będzie wojna, czy nie będzie wojny? — Kwestya narodowościowa. — Irlandya i Walia. — Języki, a państwa.)

Wypatrywanie chmur na widnokręgu politycznym, i to chmur, brzemiennych w takie gromy, które i najojętniejszego obywatela zniewolić muszą do prenumerowania gazet, przystało być w tym tygodniu wyłącznym przywilejem politycznych dziennikarzy, i dostało się do rubryk „wiadomości literackich i artystycznych”. Zajście straszne w Berlinie, o którym pisałem przed tygodniem, a o którym pewne pismo dowiedziało się wczoraj „w drodze telegraficznej” — zakończonem zostało wprawdzie w drodze pokojowej. Wiednieczy przyjęli „Noc w Wenecyi” z entuzjazmem, a Berlin, po namyśle, uczęszcza na nią tak pilnie, jak gdyby mu się od razu podobala, z wyjątkiem miانعنا kotów, które teraz opuszczają. Ale natomiast, z tego samego Berlina, tak poważne pismo jak londyński *Daily Telegraph*, przeraża nas nowiną, że wojna między Francją a Niemcami wisi na włosku. I to tym razem nie brytan ks. Bismarcka zadusił piska ambasadorowej francuskiej, ani też jaki dyplomata zażądał przy stole czerwonego „Assmannshäusera”, utrzymując, że od czasu sprowadzenia *phylozery*, wina Bordeaux nie istnieje wcale i bywają sztucznie fabrykowa-

ne z importowanych cienkoszów austriackich, węgierskich, włoskich i hiszpańskich, ku zgorzeniu smakoszów całej Europy. Stało się coś okropniejszego: w ostatniej instancyi zabroniono w całych Niemczech rozpowszechniania niemieckich przekładów powieści p. Zoli, p. t. *Nana* i *Pot-bouille*. Obrażającem, według dziennika angielskiego, jest to, że jednocześnie nie zakazano oryginału francuskiego. Albo bowiem pruska policya obyczajowa ośmiela się udawać, że język francuski dla niej nie istnieje i nie obchodzi jej wcale, albo, co gorsza, własną tylko mowę broń od skalania, a o francuzczyźnie daje do zrozumienia, że ta już niczem skalana być nie może. Nado, Francuzi wyrwijają sobie dzieła p. Zoli, a Niemcy, winiąc go o nieobyczajność, piętnują tem samem, i to oficjalnie i sądownie, cały naród francuski, jako niemoralny. *Daily Telegraph*, który utrzymuje, że zna dobrze Francuzów, widzi w tem sponiewieraniu moralności gallickiej iskrę, co zapalił pożar, tlejący nad Sekwaną. Jest to sposób widzenia rzeczy — specyficznie angielski — na jednej z rycin Hogartha widzimy bowiem Nanę XVIII stulecia, która z niewagi czy swa woli podpała mapę świata. Zresztą *in merito*, Anglik przyznaje słuszność policyi pruskiej rozumując tak: Wprawdzie w całym cywilizowanym i niecywilizowanym świecie moralność pewnych warstw zostawia wiele do życzenia; wprawdzie sądy i policya okazują się wszędzie bezsilnemi wobec tego stanu rzeczy; wprawdzie ogół Francuzów moralniejszym jest może, niż ktokolwiek przypuszcza — ale należy rozróżniać między prawdziwą moralnością a zewnętrzną przyzwoitością, i broń przynajmniej tej ostatniej, jeżeli

tamtęj nakazać nie można. Skoro istnieje policya obyczajów, musi ona spełniać swoje funkcje, inaczej wypadłoby zawołać z pewną purytanką: „Jeżeli dyabeł nie porwie tego grzesznika, to nie wiem do prawdy, poco jest dyabeł na świecie, i niech dyabli porwą takiego dyabła!” Dalej rozwodzi się pismo angielskie nad tem zjawiskiem, że pracowita, oszczędna i obyczajna Francya w ogóle z jakąś baranią uległością poddaje się wyrokowi to bulwarów, to przedmieść paryżkich. Przedmieścia krzykną: *A Berlin!* a Francya pragnąca pokoju leje krew i płaci miliardy. Bulwary powiedzą: *plus c'est canaille, plus c'est chic*, i wzorowi ojcowie rodzin karmią się duchowo wszystkim, co się pojawi w tym kierunku. Trafem jest także spostrzeżenie, że pewne formy nieprzyzwoitości, które gdzieindziej bawią tylko uliczników i wyrostków, a ludzi dojrzalszych przejmują nudą i wstrętem, są w stanie rozweselić najpoważniejszego Francuza, nie wpływając przytem zbyt mocno na zwolnienie obyczajów, podczas gdy gdzieindziej, raz dopuszczone, spowodowałyby najgorsze skutki. Sens moralny: Albo niechaj się Francuzi emancypują czempredzej z pod wpływu Paryża, albo niechaj się świat emancypuje od nich, i niechaj próbuje bawić się własnymi konceptami. Czy to się stanie, czy nie, do wojny o p. Zolę podobno jeszcze daleko.

Ze też nikt u nas nie odkrył jeszcze najstarszej w Europie kwestyi narodowościowej, tak samo, jak nikt nie zwrócił uwagi na zarys konfliktu francusko-niemieckiego, który powyżej skreśliłem. A jest to przecież kwestya, która trwa już okrągło 1400 lat, i zajmuje dziś żywo półtora miliona ludzi.

Języki narodów, zwanych keltycznymi, objawiły w ogóle zadziwiająco małą siłę oporu wobec słabszego liczebnie najazdu. W górnych Włoszech, w Belgii i we Francyi wyginęły ze szczeniem, bo Dolnobretoneczycy są emigrantami z Anglii. Być może, że powodem szybkiego ich zniknięcia było bardzo bliskie pokrewieństwo z dyalektami italskimi, któremi mówili żołnierze rzymscy. utrzymało się jeszcze pięć narzeczy keltycznych, a z tych jedno tylko trzyma się silnie. Coraz mniej ludzi mówi po bretońsku, coraz mniej górali szkockich, mówiących po gaelsku. Dyalekt wyspy Man jest własnością małej bardzo garstki ludzi, a w Irlandyi, jedynie w ubogiej krainie Connemara, w hrabstwie Galway, jest kilkanaście tysięcy mieszkańców, nie znających języka angielskiego. Inaczej ma się rzecz w Walii. Czternaście wieków minęło od czasu, gdy Anglowie i Sasowie pod wodzą Hengista i Horsa wyparli pierwotnych mieszkańców Brytanii w góry zachodnie. Sześćset lat mija, odkąd ustał opór polityczny „Kymrów” przeciw panowaniu „Sasów”. Gdy chcieli uznać tylko pana wśród nich urodzonego, Edward Plantagenet zjechał z żoną do zamku Caernarvon i doczekawszy się następcy tronu, pokazał go Walijczykom, mówiąc po kimryjsku „*Eich Dym!*” („Oto Pan” — porównaj łacińskie: *ecce Dominus*). Słowa te są dewizą każdego odtąd księcia Walii*), a

*) Herbem księcia Walii są trzy białe pióra strusie w błękitnem polu, które w bitwie pod Crecy Czarny Książę, syn Edwarda III zerwał z szyszaka poległego tam Jana Luksemburyka. króla czeskiego. Niektórzy utrzymują że król Jan miał na tym szyszaku wypisaną

wznoszącego się coraz wyżej Gambet-
tę, wietrzyła bezustannie dyktaturę,
i w skutek tego zachowała się obo-
jętnie lub popierała skrycie i otwarcie
intrygi partii przeciwnej. Obecnie nie-
wielu jest takich we Francji, którzy-
by podejrzewać mogli Ferryego o cele
osobiste, owszem większość społeczeń-
stwa jest przekonania, że obecny pre-
zes gabinetu pragnie tylko silnych
rządów, nie zaś rządu osobistego.

W każdym jednak razie gabinet
Ferryego będzie musiał się przygoto-
wać na ciężką walkę w Izbach ze
stronictwem radykalnym. Już dzisiaj
przygotowuje ono mnóstwo interpela-
cyj o wewnętrznej i zewnętrznej poli-
tyce, które dadzą niewątpliwie powód
do gorących utarczek. Wobec tego
nie będzie od rzeczy, przypatrzeć się
bliżej pozycji gabinetu w ciele praw-
odawczym. Dotychczas rząd rozpo-
rządzał przeszło 300 głosami, przy-
czem główny kontyngens stanowiły
wota gambetystowskiej unii republi-
kańskiej. Ze stronictwem rządowym
głosowała także większa część unii
demokratycznej, wyznającej zasady
umiarkowane republikańskie. Radyka-
lni i nieprzejednani wszystkich odcie-
ni rozporządzali zaledwie 150 głosa-
mi. Przy głosowaniu decydującym
czynnikiem była unia demokratyczna
i tak będzie niezawodnie na przyszłej
sesji. Dzienniki, wyrażając przekonanie
o niemożności zawarcia trwałego
alianisu pomiędzy umiarkowanymi re-
publikanami a nieprzejednanymi, pod-
noszą, że nie ma pewności, czy
unia demokratyczna nie zechce te-
raz właśnie robić pewnych trudności
gabinetowi Ferryego. Unia ta była
niegdyś stronictwem Freycineta, i
z tą zachodzi wątpliwość, czy ten
maż stanu wspólnie z jawnym
przeciwnikiem Ferryego, Wilsonem,
nie zechce poruszyć wszelkich sprę-
żyn w celu zdobycia sobie napowrót
wpływu w tej grupie, i zawarcia
chwilowej koalicji z radykalnymi dla
strącenia Ferryego i zajęcia napowrót
jego miejsca. Ale gabinet Freycineta
powstał z takiej koalicji i zawdzię-
czający swoje istnienie radykalnym,
nie miałby absolutnie racji bytu, za-
chciałby się przy pierwszej lepszej
sposobności i utworzyłby tylko drogę
rządowi radykalnym. Tego rodzaju
względy nie pozwolą bez wątpienia
rozsądniejszym politykom unii demo-
kratycznej pójść za podszeptami prze-
ciwników Ferryego, tem bardziej, że

po stronie ostatniego stoi większość
opinii publicznej we Francji, uznają-
ca konieczną potrzebę utrwalenia sil-
nego rządu.

Sejm krajowy.

(XXI posiedzenie z d. 17 października.)

Przewodniczącym Marszałek krajowy dr.
M. Zyblikiewicz.

Z petycji nowo wniesionych przeka-
zано:

Komisji administracyjnej pety-
cje: Gminy m. Lwowa, o rozkład ciężarów
kwaterunkowych i o bezprocentową pożyczkę
na budowę koszar. Wydziału powiatowego
w Bohorodczanach, o nadanie Wydziałom
powiatowym prawa egzekutywy i o zmianę
dotychczasowego zarządu gminnego. Wy-
działu powiatowego w Kolbuszowej, o kon-
sens do pobierania soli bydłowej. Wydziałów
powiatowych w Podhajcach i Turce, w spra-
wie zaprowadzenia produkcji i sprzedaży
soli bydłowej Gminy Mizuń, o wyjednanie
ustawy w sprawie zabezpieczenia szkół, wy-
rządzonych przez dzikie zwierzęta.

Komisji edukacyjnej: Wydziału
powiatowego w Nowym Targu, o utworzenie
szkół ludowych w Cichem i w Białym Du-
naju. Nauczycieli 4 klasowej szkoły w Bu-
sku, o podwyższenie płacy. Szymona Teślu-
ka, o emeryturę. Rady szkolnej w Chaszcz-
owie, o zapomogę na budowę szkoły.

Do Wydziału krajowego odesłano pe-
tycje: Mieszkańców miasta Podhajec, o znie-
sienie uchwały tamtejszej Rady gminnej
w sprawie zaprowadzenia opłaty od konsum-
pcji napojów spirytusowych. Jana Nowickie-
go, o zapomogę. Antoniego Klebowicza, o
zapomogę lub bezprocentową zaliczkę w kw-
ocie 400 zł. Adolfa Toruńskiego, nauczyciela,
o zapomogę. Gminy Wzdów, o subwencję
na naprawę dróg gminnych. Józefa Czerny,
wdowy, o wsparcie. Celiny Jaworskiej, wd-
wy, o zapomogę. Gminy Żuków, o bezpro-
centową zapomogę na zakupno zasiewu wio-
sennego. Wydziału bursy w Stanisławowie,
o pożyczkę bezprocentową na przekształce-
nie budynku bursy i o zapomogę na potrze-
bę szkolne. Józefa Osuchowskiego, nauczy-
ciela, o zapomogę.

Komisji podatkowej przekazano pe-
tycje Wydziału powiatowego w Bohorod-
czanach, w sprawie sprawdzenia reklamacy
w przedmiocie podatku gruntowego.

Do komisji prawnej odesłano
petycję gminy m. Lubaczowa o przeniesie-
nie siedziby starostwa z Cieszanowa do
Lubaczowa.

Sposób załatwienia petycji urzędu
gminnego w Doroszkowie, o zapomogę dla
pogorzalców tamtejszych, tudzież odpowiedź
JE. p. Namiestnika na interpelację ks.
Buchwalda i tow. podaliśmy już wczoraj.

Z kolei poseł Pilat przedłożył spra-
wozdanie komisji sejmowej wybranej dla
wniosku JE. posła Grocholskiego w prze-
dmocie ograniczenia dowolności w dzieleniu
gruntów włościańskich i zmiany prawa spad-
kowego.

Od r. 1868 w którym Sejm uchwa-
lił ustawę o wolności obrotu własnością
ziemską sprawa ograniczenia bezwzględnej
swobody w dzieleniu gruntów trzy razy by-
ła przedmiotem wniosków do Sejmu.

Wszystkie trzy wnioski zmierzały do
zarządzenia badań, co do wpływu jaki usta-
wa z 1 listopada 1868 wywarła na stosunki
ekonomiczne kraju. Natomiast wniosek p. Gro-
cholskiego, będący przedmiotem niniejszego
sprawozdania, wychodzi z założenia, że sta-
nowi włościańskiemu w naszym kraju grozi
ruina w skutek istniejącej dowolności w dzie-
leniu gruntów włościańskich i że dla tego
należy ograniczyć ową dowolność i zmienić
jednocześnie prawo spadkowe dla włościan.
Komisja musiała przedewszystkiem wziąć
pod rozwagę, o ile uzasadnionem jest zało-
żenie, że istniejąca dowolność w dzieleniu
gruntów prowadzi stan włościański do upadku.
W tym celu rozpatrzyła komisja obszerny
materiał statystyczny zebrany przez Wydział
a jakkolwiek materiał ten nie dostarcza
wyczerpującego poglądu na stan własności
ziemskiej i na zmianę od roku 1868 zasła-
je, i jakkolwiek wiele szczegółów jest w nim
podanych tylko z pewnej liczby powiatów,
mimo to daje on według zdania komisji,
zupełnie dostateczną podstawę do stwierdzenia
faktu, iż przez lat kilkanaście od chwili
obecnej wstecz licząc, objawia się powsze-
chnie dążność do rozdrobnienia ziemskiej
własności włościańskiej, tak w drodze spad-
ku jak w drodze aktów prawnych pomiędzy
żyjącymi. Dążność ta nie we wszystkich o-
kolicach kraju równie znaczne poczyniła
postępy i z roku na rok z niejednaką występuje
siłą, jest wszakże wszędzie dość wyraźną,
nierzadko bardzo wybitną a w bardzo niezna-
cznym stopniu objawia się wobec owej dą-
żności tendencja przeciwna, do skupienia
drobniejszych posiadłości w ręku jednego
właściciela.

Stosunkowo nieliczne są większe gos-
podarstwa powstałe przez skupowanie grun-
tów włościańskich, ale natomiast obok wzro-
stu znacznego posiadłości zagrodniczych lub
chałupniczych, wzrasta wskutek postępującego
rozdrobnienia własności z każdym rokiem
ilość posiadłości, które rozmiarem swoim
przewyższają własność ziemską zagrodników
i chałupników i zatrudniają posiadacza
w tym stopniu, iż tenże nie idzie gdzieindziej
na zarobek w porze robót polowych i uwa-
żając się za gospodarza, stroni często od
zarobku nawet w chwilach wolnych, a które
z drugiej strony są za małe, aby utrzymać
posiadacza i wyżywić potrzebny inwentarz.
Skutkiem tego gospodarstwa takie waleją
ciągle z niedoborem w pokryciu potrzeb do-
mowych i albo z największym wysiłkiem
niezdane utrzymują bydło, albo muszą najmo-
wać siłę pociągową, a nie mając dostatecznego
nawozu i nie mogąc z powodu szupłoty
płoczi gruntu ugorować, najlichsze uzyskują
plony. Dalszy los tej, coraz liczniejszej ka-
tegorii gospodarstw włościańskich nie trud-
no do przewidzenia dojdzie do tego, że w
gminach obok kilku większych gospodarstw
istnieć będzie tylko proletaryat chałupniczy.

Na poparcie opinii, że taki kierunek
uwidatnia się, niech nam będzie wolno przy-
toczyć kilka ogólnych cyfr z wydanego nie-
dawno przez c. k. centralną komisję staty-
styczną urzędowego podręcznika statysty-

cznego: Ilość arkuszy posiadania odpowia-
dająca liczbie posiadaczy gruntowych w każ-
dej gminie osobno liczonych, wynosiła w
1857 roku 584.675, zaś z końcem 1879 r.
1.461.101.

Wzrost od r. 1857—1879, czyli w cią-
gu lat 22, wynosił zatem 149.9 pre. Jest to
największy wzrost liczby posiadaczy grun-
towych, jaki w owym okresie nastąpił w kra-
jach austriackich. Zbliża się do niego Buko-
wina, z procentową cyfrą wzrostu 144.1 pre.,
a wszystkie inne kraje koronne wykazują
przyrost liczby posiadaczy gruntowych bez
porównania mniejszy, wynosił on bowiem:
na Wybrzeżu 65.9 pre., na Szląsku 36.2 pre.,
w Salzburgu 31.5 pre., w Morawii 25.8 pre.,
w Austrii górnej 25.0 pre., w Karyntyi 22.7
pre., w Czechach 20.9 pre., w Styryi 18.1
pre., w Dalmacji 17.4 pre., w Krainie 16.9
pre., w Austrii dolnej 13.1 pre.

Okoliczność, że spis byłaby z r. 1880
wykazał w porównaniu ze spisem roku 1869
w Galicji wzrost liczby koni o 5.70 pre. a
wzrost liczby bydła rogatego o 8.32 pre. nie
świadczy sama przez się ani za określoną
tendencją do rozdrobnienia własności wło-
ściańskiej, ani też przeciw niej, chociaż nie
możemy pominąć tej uwagi, że w tym sa-
mym czasie ludność Galicji wzrosła w szyb-
szym stopniu, bo o 9.45 pre. i że z wszyst-
kich krajów austriackich tylko Galicja, Vo-
rarlberg i Austrija dolna (ze względu na Wiedeń)
wykazują wzrost liczby ludności zna-
czniejszy od wzrostu liczby bydła rogatego,
zaś wszystkie inne kraje koronne wykazują
wzrost liczby bydła rogatego blisko dwa ra-
zy i przeszło dwa razy znaczniejszy od
wzrostu ludności.

Wskazana dążność do rozkładu własno-
ści włościańskiej, na coraz drobniejsze czę-
stki, o ile sprowadza ciągły ubytek gos-
podarstw, mogących utrzymać potrzebny do
obrobienia i nawożenia ziemi inwentarz, a
zatem właściciwych rolnych gospodarstw wło-
ściańskich i o ile prowadzi do wytworzenia
na ich miejscu wielkiej liczby bardzo dro-
bnych, obok rzadkich, znaczniejszych posia-
dłości gruntowych, przedstawia w dalszych
następstwach swoich niewielkie korzyści, a na-
wet istotne ni-bezpieczeństwa, tak pod
względem gospodarczym, jak pod względem
socyalnym, administracyjnym i politycznym.
Rolnicza ludność włościańska, samoistnie na
własnej ziemi gospodarująca i w tem zajęciu
cierpiąca swe utrzymanie, stanowi bowiem
w zdrowej budowie społecznej nadzwyczaj
ważny czynnik, w życiu politycznym nader
doniosłą odgrywającą rolę, a będący przy-
tem jednym z najważniejszych warunków
rozwoju dla gminnego i powiatowego samo-
rządu. Wspomniał już, że owa dążność rozkła-
dowa nie wszędzie w naszym kraju wystę-
puje równie wyraźnie i równie powszechnie,
a skutki jej już ze względu na dawniejsze
rozmiary gospodarstw, urodzajność gleby,
możność uprawy ogrodowej i t. p. stosunki,
w rozmaitym objawiają się stopniu i
nie wszędzie dziś okazują się groźnymi.
Wszakże skoro tylko dążność taka istnieje i
czyni postępy, a w skutek tego zagraża
wskazanymi następstwami, choć w jednych
stronach w bliższej, winnych w dalszej przy-
szłości, należy wcześniej, nie czekając, aż
owe skutki nastąpią, lub w całym kraju ró-
wnie groźnymi się okaza, pomyśleć o ujęciu
owej dążności w karby takie, któreby szk-
dliwemu rozdrabnianiu rolniczej własności
włościańskiej skuteczną stawiły zaporę.

Przynajmniej, które wyrażają i popierają
ową tendencję, są dwójakie. Z jednej stro-
ny działa to przyzwyczajenie ludności wiej-
skiej, która gospodarowanie na własnym ka-
wałku ziemi uważa za najpożądane zadanie
i najodpowiedniejsze stanowisko społeczne,
a innych zajęć prawie nie zna, nie umie,
nie chętnie szuka, a w wielu okolicach
z trudnościąby znalazła. Z tą ciągle dziele-
nia ziemi u naszych włościan, pomimo iż
w samychże kołach interesowanych istnieje
przeświadczenie o niepomyślnych konse-
kwencjach zbytniego podziału ziemi rolni-
czej. Z drugiej strony wpływa to bardzo
silnie ustawodawstwo obowiązujące, które za-
miast przeciwdziałać dążności ku rozdrobnie-
niu ziemi rolniczej tam, gdzie ona okazuje
się szkodliwą i naprawić stopniowo przyzw-
yczajenia ludności, dążność tę jeszcze bar-
dziej popiera.

Do takich urządzeń prawnych należy
w pierwszym rzędzie obowiązujące prawo
spadkowe, oparte na zasadach prawa rzym-
skiego. Po za temi dwoma przyczynami u-
padku rolnych gospodarstw włościańskich
działa jeszcze dalsza, więcej pośrednio wpły-
wająca na ich rozdrabnianie, a tą jest bez-
względna możliwość obdłużania.

Usiłowania reformy ustawodawstwa a-
graryjnego, mającej na celu utrzymanie rol-
niczego stanu włościańskiego, występują we
wszystkich krajach; obfita literatura w tej
materii wzbogaca się ciągle nowymi praca-
mi, a niemniej skrupulatnie zbierane i rozpa-
trywane bywają odnoszące się do tego przed-
miotu prawa tych krajów, w których utrzy-
mały się rozwinięte na podstawie historycz-
nej lub w których w nowszym czasie wpro-
wadzone zostały ustawy, chroniące gospo-

kraj ten pogodził się zupełnie z politycznym
swoim losem — do tego stopnia, że sepa-
ratystyczne dążenia Parnellistów i t. d. nigdzie
nie napotykały na taką nieprzyjaźń, jak w
Walii. Po zamordowaniu lorda F. Cavendi-
sha i Burkego, żaden Irlandczyk bez eskorty
policyjnej nie mógł przez jakiś czas po-
kazać się między Walijszymi. U wejścia
do fabryk, folwarków i t. d., gdzie ludzie
idą szukać roboty, wita syna „Zielonej Wy-
spy“ absolutna rekuza, w lakonicznych wy-
razach: *Irishmen need not apply* — Irland-
czycy nie potrzebują się zgłaszać. Jedynymi
nieporządkami, jakie się zdarzają w Walii,
są oprócz większego cokolwiek niż w Anglii
pijaństwa — *et c'est beaucoup dire* —
wykroczenia przeciw ustawom o rybołów-
stwie, wychodzące od tajnego stowarzy-
szenia „synów Rebekki“. Otóż obok tego
wszystkiego setki tysięcy mieszkańców
tego małego księstwa na zapytanie angielskie
dają stereotypową odpowiedź: „*Hu niel
sassenach* — nie rozumiem po sasku, t. j.
po angielsku. Rząd zaprowadził publiczne
szkoły, w których uczą tylko po angielsku,
i co do których istnieje przymus posyłania
dzieci. Ale ledwie chłopak lub dziewczyna
wyjdzie z tego zakładu, już znowu twierdzi,
że *hu niel sassenach*. Kraj jest protestancki,
biskupi popelniali tę nieroztropność, że be-
neficyja walijskie nadawali Anglikom, nie-
znającym języka krajowego — i oto cała
masa ludu od kościoła anglikańskiego od-

wróciła się do sekt dyssydenckich, gdzie sa-
ma sobie wybiera pastorów. Przeszłego mie-
siąca jeden z sędziów, objędujących okręgi
walijskie, w przemówieniu do przysięgłych
twierdził, że nigdzie nie ma tyle krzywo-
przysięstwa, co w Walii. Odpowiedział mu
na to jeden głos ogólnego oburzenia, że nie
Walijszczy krzywoprzysięgają, ale pan sę-
dzia ich nie rozumie. I tak tedy narzecze
kimryjskie utrzymuje się bez szkół, utrzy-
mywanych z funduszu publicznego, bez praw
w urzędzie i w sądzie, bez opozycji poli-
tycznej nawet, jedynie miłością ludu, jako-
też — poezją i muzyką. Walijszczy pieł-
gnują jedną i drugą, szczególnie śpiew cho-
ralny w ojezystym języku. Co roku odbywa
się wielki zjazd, czyli uroczystość, zwana
Eisteddfod, z której i angielskie dzienniki
obszernie zdają sprawę, i na której chóry
z różnych okolic kraju ubiegają się o na-
grody pieniężne i honorowe. I jakkolwiek
walijskiego jest usiłowanie narobienia jak
największego wrzasku, jakkolwiek przytem
język kimryjski jest bardzo twardy i brzmi
w uchu raczej jak niemity łoskot, niż jak
mowa ludzka, żyje on przecież i rozwija się
temi szupłymi środkami. Co więcej, Ang-
licy sami coraz głośniejsz powtarzają, że tak
dalej być nie może, że sędziowie i urzędni-
cy korony w Walii powinni umieć po walijs-
ku, że prebend w Walii nie można dawać
niekrajowcom, i że potrzeba założyć osobny
uniwersytet walijski.

Zdawało mi się, że godzi się chociaż-
by w streszczeniu opowiedzieć tutaj te małe
u nas znane szczegóły, bo na wszelki wypadek
wiele z nich nauczy się można. Więcej za-
wsze, niż z *Nany* i z *Pot-bouille*, albo z ma-
nifestów p. Parnella, który NB. nie umie

po irlandzku, i jest protestantem, a więc
ani z narodowych ani z religijnych pobu-
dek nie może być nieprzyjacielem Anglii.
O ile nieugięta wytrwałość Walijszczyków za-
sługuje na podziwienie, o tyle brzydzicie się
potrzeba komunistycznymi i rozbójniczymi
awanturami w Irlandii. I ta jeszcze wpły-
wa ze stosunków walijskich i irlandzkich
nauka, że kwestye narodowościowe nie mu-
szą być konieczne kwestyami politycznymi,
i że język a państwo, to dwie. W ogóln-
ści historia nas uczy, że jeżeli w obrębie
jednego państwa istniały dwa narzecza po-
krewne, to bez ustaw i przepisów *ad hoc*
wydawanych, górę wzięło zawsze narzecze
okolicy, w której dwór przebywał. I tak,
choć język południowo-francuski był
dźwięczniejszym i wcześniej wyrobionym od
północnego, *la langue d'oïl* wyparła go aż w
zaczęte chat wiejskich i pielęgnują go tylko
poetyczni marszałkowie, *les felibres et les cigal-
liers* (książkorozy i śpiewacy). W Niem-
czech przeżywał dyalekt górno-niemiecki,
bo cesarze przebywali z początku najczęściej,
a później stale na południu. Gdyby Wład-
ysław Jagiełło przeniósł by stolicę do Lwo-
wa, klasy wykształcone w Poznaniu, w War-
szawie i w Krakowie mówiłyby dziś po ru-
sku. Genewa, Vaud, Neuchatel i większa
część Belgii mówią po francusku, a nie gra-
witują ku Francji, tak jak Berno, szwajcar-
skie i Zurych nie grawitują ku Niemcom.
W Zjednoczonych Stanach wolno każdemu
mówić, jak mu się podoba, a każdy przy-
bysz stara się czempredziej nauczyć po
angielsku. Wszystko to godne uwagi i roz-
wagi.

JAN LAM.

niemiecką dewizą *Ich dien* (służę) i że przyjął
ją potem Czarny Książę. Powyższa wersja atoli
jest autentyczniejsza, a należy przytem zważyć,
że *eich dien* i *ich dien* wobec cudackiej pisa-
wni angielskiej jednakowo wymawiane być
może. P. A.

darstwa rolnicze od upadku w skutek działów spadkowych i między żyjącymi, jak niemniej w skutek nadmiernego obdłużania. Do rzędu ustaw takich należą ustawy zreformowane w nowszym czasie o spadkach włościańskich i t. z. prawo zagrodowe niektórych krajów północnoniemieckich, ustawy rumuńskie i serbskie, ustawy Stanów Zjednoczonych północnej Ameryki i Kanady, ustawy angielskie dla Indji wschodnich i t. d. Tak przytoczone ustawy jak i dążności reformy agraryjnej, objawiające się w ciałach ustawodawczych, w obradach towarzystw i korporacji rolniczych i t. p. zebrań, tudzież w rosnącej z dniem każdym literaturze tego przedmiotu, przyjmują za punkt wyjścia z jednej strony uwzględnienie w ustawodawstwie różnicy między ziemią a innym kapitałem, z drugiej strony utrzymanie rolniczych gospodarstw włościańskich nie tylko ze względów ekonomicznych, ale jeszcze więcej ze względów społecznych. Z tego stanowiska wychodząc, zamierzają te reformy głównie: do zmiany prawa spadkowego odniesieniu do posiadłości rolniczych, do ograniczenia dowolności w dzieleniu takich posiadłości, wreszcie do zakazu, lub ograniczenia obdłużania posiadłości rolniczych. W całym owym kierunku reformy agraryjnej, nie chodzi bynajmniej o powrót do przestarzałych urządzeń, lecz chodzi o przystosowanie ustawodawstwa do potrzeb koniecznych dalszego rozwoju rolnictwa, w obecnym jego położeniu. Nie chodzi tu o formułowanie postanowień, któreby uniemożliwiały nabywanie drobnych kawałków ziemi przez nowoosiedlających się, lub dorabiających się w gminie, co było njemną stroną dawniejszych powszechnych zakazów dzielenia, albo stawiły przeszkody w dzieleniu gruntów niepoświęconych ustawie rolnej, albo wreszcie kazały władzom orzekać za każdym razem o możliwości podziału. Nie chodzi tu w końcu o tworzenie przywilejów stanowych, lub o przywracanie przedziałów prawnych między warstwami społecznymi, lecz o to, aby dla zawodu małego rolnika, który to zawód każdemu wolno objąć lub porzucić, stworzyć przepisy i urządzenia, naturze tego zajęcia odpowiadające a sprzyjające zdrowemu rozwojowi tej klasy społecznej i całego społeczeństwa.

W najnowszym czasie myśl reformy agraryjnej we wskazanych kierunkach poruszona została także przez Rząd, który zapowiedział program reform socjalno-politycznych i spełniwszy część tegoż przez reformę ustawy przemysłowej, zajmuje się obecnie reformami, mającemi za przedmiot zawód rolniczy, a w szczególności stan włościański. Z myślą przewodnią owych reform, między którymi występują na pierwszy plan jako najbliższe: ograniczenie dowolnego dzielenia gruntów włościańskich i zmiana prawa spadkowego, komisja zupełnie się zgadza, nie sądzi jednakże, ażeby było na czasie wchodzić w rozbiór szczegółowy takowych obecnie, kiedy Rząd nie sformułował jeszcze ostatecznie swoich projektów ustawodawczych, a to tem bardziej, że projektowane reformy wchodzi w znacznej części w zakres kompetencji sejmowej, a przeto Sejm będzie miał sposobność do szczegółowego ich rozbioru. Natomiast godzi się komisja z wnioskiem, iż w chwili obecnej byłoby pożądaniem, aby Sejm objawił w ogólnej formie przychylną projektowanym reformom agraryjnym opinię, a tem samem poparł Rząd w usiłowaniu zawiązania i na stanowcze zasługujących uznaniu. Uznaniem takim należy się niewątpliwie Rządowi za to, że sztańdar zdrowej reformy socjalnej podniósł, że go wytrwale dźwierży, a w szczególności, że pierwszy z rządów państw większych w Europie rozpoczął pracę nad reformą agraryjną w wskazanych kierunkach na szerszą skalę, a rozumiejąc jej konieczność i potrzebę wczesnego na tem polu działania, nie zawahał się przed doniosłymi zmianami w ustawodawstwie.

Komisja przeto wnosi:
„Sejm Król. Galicyi i Lodomerji z Wiel. Ks. Krakowskim wzywa Rząd, aby do konstytucyjnego traktowania przedłożył projekta ustawy, któreby w celu zapobieżenia upadkowi stanu włościańskiego w naszym kraju, ograniczyły istniejącą dowolność dzielenia gruntów włościańskich i zmieniły prawo spadkowe w odniesieniu do posiadłości włościańskich.“

Do głosu zapisali się przeciw wnioskowi komisji pp. Hausner, Rybicki, ks. Kopyciński, J. ks. Czartoryski, Merunowicz, Romanowicz i hr. Roger-Lubiński, a za wnioskiem komisji, pp. Popiel, Abrahamowicz, dr. Zoll, JE. dr. Grocholski i Henryk hr. Wodzicki.

Poseł Hausner, w przemówieniu trwającym półtora godziny, polemizował z wywodami komisji. Szczupłe ramy dziennika nie pozwalają na obszernie streszczenie tak mowy p. Hausnera, jako też wszystkich innych następujących mowców; musimy więc streścić tylko faktyczne okoliczności, przytoczone przez licznych mowców. P. Hausner podniósł przedewszystkiem, że dzielenie grun-

tów nie może być zakazaniem w kraju, w którym nie ma przemysłu, z którego ludność gromadnie nie emigruje i w którym dostateczny zarobek znaleźć nie może. Komisja nie podła silnych argumentów, któreby przemawiały za powrotem do dawniej ustawy i chyba tylko ogólny prąd czasu, tj. cofanie się wstecz, zniewala ją do uczynienia podobnego wniosku. W Europie panują pod tym względem całkiem inne stosunki. Z wyjątkiem Rumunii, Mecklenburgu i pewnych części Rossji, wszędzie istnieje wolność dzielenia gruntów. Przypatrzmy się Francji, a przekonamy się, że tam, pomimo wolności dzielenia gruntów, która doprowadziła do tego, iż istnieją 1 1/2 morgowe gospodarstwa, kwitnie stan rolniczy i panuje powszechny dobrobyt. To dzielenie gruntów przyczyniło się nawet do rozwoju tego dobrobytu, bo wyrodziło żądze posiadania a ta żądza pobudziła do intensywnej pracy i do niezmierniej pracowitości i oszczędności. Mowca dźwiży się, że wniosek ten wyszedł od osobistości powszechnie poważanej i nader oględnej; że osobistość ta wystąpiła z wnioskiem w sprawie, która jeszcze nie dojrzała. Wnioskodawca twierdził przy innej okazji, że trzyma się tradycji, a wskazuje tradycją sejmową postulatową wskazuje nam, że dążyć nam raczej należy do wolności dzielenia gruntów włościańskich. Przyjęcie wniosku komisji byłoby poniekąd zachwianiem systemu gminnego, autonomicznego. Członek gminy bierze dziś udział w ciałach administracyjnych i ustawodawczych, rządzi majątkiem gminnym, a miałby być małoletnim co do administracji i dysponowania własnym majątkiem? Mowca wnosi porządek dzienny nad wnioskiem komisji.

Poseł Popiel przemawia za przyjęciem wniosku komisji, chociażby już tylko dlatego, że wyszedł od JE. dr. Grocholskiego, którego głos waży nie tylko w kraju ale i w parlamencie centralnym. I nie dziwnego, że wyszedł on ze strony tego męża stanu; my jesteśmy przywiązani do naszej ziemi i boimy się jej utraty; a będzie ona straconą dla nas, jeżeli dzielenie gruntów postępować będzie w tym samym stopniu, jak dotychczas. Nie chcąc Izbie zabierać czasu, nie rozwija mowca szczegółowo swojego projektu a mianowicie, jak wyobraża sobie zapobieżenie dalszemu rozdrobnianiu majątków włościańskich, ale poglądy swoje streszcza w wniosku dodatkowym do wniosku komisji, w wniosku, który opiewa: „Sejm wzywa Rząd o wyjednanie ustawy, która by celem zapobieżenia grożącej stanowi włościańskiemu ruinie, dozwalała na zakładanie niepodzielnych dobrowolnie — a to pewnymi przywilejami opatrzonych gospodarstw wiejskich pewnej wartości, normując dla nich zarazem osobne prawo spadkowe.“

Wniosek ten nie został dostatecznie poparty.

Poseł Rybicki przemawia przeciw wnioskowi komisji, ustawa o prawie zagrodowym powstała w Stanach Zjednoczonych północnej Ameryki; czy ta ustawa przeniesiona na nasz grunt wyda błogie owoce? Mowca wątpi o tem. Już dzisiaj powstają w Niemczech przeciw pewnemu *minimum*, poniżej którego gruntu dzielone być nie mogą, a historia nasza przemawia raczej za podzielnoscia gruntów. Rezolucya proponowana, przesądza zresztą rzecz całą; wzywamy w niej już z góry Rząd, ażeby ograniczył istniejącą dowolność dzielenia gruntów włościańskich, a nie zastanawialiśmy się jeszcze dokładnie nad tem, czy możemy stawiać tak kategoryczne żądanie; nie zrealizujemy jeszcze dostatecznego materiału, któryby przekonał wszystkich, że wydanie podobnej ustawy byłoby rzeczą pożądaną. Nie zbadaliśmy dotychczas dostatecznie, co jest właściwym powodem upadku włościan i dlatego wnosi mowca; „Sejm poleca Wydziałowi krajowemu zebranie dokładnych dat statystycznych, któreby stanowiły wskazówkę, czy należy ograniczyć prawo dzielenia gruntów i czy należy zmienić prawo spadkowe, tyczące się posiadłości włościańskich.“

Wniosek ten został dostatecznie poparty.

Poseł Abrahamowicz w dłuższym przemówieniu zastanawiał się nad faktycznym stanem rzeczy; zadał sobie mianowicie pytania: 1) czy bezwzględna wolność dzielenia gruntów przyczyniła się u nas do podniesienia dobrobytu; 2) czy ta wolność pobudziła do większej pracowitości i oszczędności, i 3) czy skutkiem tej wolności podniósł się u nas ogólna produkcja? Rozbierał szczegółowo te trzy pytania, przychodzi mowca w każdym z tych trzech kierunków do negatywnej odpowiedzi; skoro więc dotychczasowy stan rzeczy, w praktyce wydał ujemne i tylko ujemne rezultaty, należy dążyć do naprawy wadliwego stanu i do tego zdążyć właśnie wniosek komisji który mowca popiera.

Na wniosek posła Henzla zamknięto dyskusję, a zapisani jeszcze do głosu mowcy, wybrali mowców generalnych: za wnio-

skiem JE. dr. Grocholskiego, a przeciw wnioskowi komisji hr. Rogera-Lubińskiego.

Prócz tego przemówił jeszcze Henryk hr. Wodzicki, celem zaznaczenia swojego stanowiska w tej sprawie. Rzecz przedstawia tę w praktyce tak: Przez kilkadziesiąt lat istniał zakaz dzielenia gruntów, a mimo to dzieleno je pod formą wieczystych dzierżaw. Wniósł komisji nie jest wnioskiem merytorycznym, lecz jest tylko poruszeniem tej sprawy; jako taki jest dla mowy sympatycznym, chociaż z następstwami jego nie wiąże się; wniosek ten jest krokiem przygotującym i dlatego zastrzega się mowca przeciw drugiemu ustępowi motywów komisji.

Poseł J. E. hr. Grocholski nie chce polemizować z wywodami p. Hausnera, chociaż polemika ta byłaby wdzięczną i łatwą. Stawiając swój wniosek, nie miał mowca na myśli ograniczania wolności dzielenia gruntów, lecz tylko ograniczenie dowolności dzielenia gruntów włościańskich. Głównym zarzutem ze strony p. Hausnera było to, że wniosek sprzeciwia się zasadom wolności i że jest wnioskiem reakcyjnym. Mowca jest zdania, że tu nie może być mowa ani o liberalizmie, ani o reakcji. Manchesterka zasada wolności, na którą powołał się poseł Hausner, zasada samopomocy, jest stworzoną dla robotnika angielskiego, ale nie dla naszego wieśniaka; zasada ta opiewa: Pomagaj sam sobie człowieku, a jeżeli sobie nie pomożesz, to gin, bądź pognojem... ale my, w naszych stosunkach tego powiedzenie nie możemy, bo gdy nam zginie włościanin, to razem z nim zginie idea narodowa. Poseł Hausner oparł swoje wywody na statystyce i twierdził, że komisja nie wykazała, ile było dawniej gospodarstw, a ile jest ich dzisiaj, ale czyż potrzeba nam wieśniakom takiej statystyki? Czyż nie wiemy wszyscy z własnego przekonania, że dzielenie gruntów przybrało za trzaskające rozmiary? Gdyby ustawodawstwo w tej sprawie należało wyłącznie do kompetencji Sejmu, nie wahałby się mowca przedłożyć gotowy projekt ustawy, ponieważ jednak w tej sprawie głos zabierać musi także parlament centralny, przeto twierdzi mowca, że rezolucya przez komisję proponowana, powinna być przyjęta. Porusza ona Rząd do akcji i być może, że rząd ze swej strony przedłoży Sejmowi gotowy projekt ustawy, tak że Sejm będzie miał substrat do rozprawy. Jeżeliby zaś Sejm przyjął wniosek p. Hausnera, mógłby Rząd całkiem słusznie odmówić, że Sejm nie życzy sobie żadnej zmiany w tym kierunku. Zapytał dalej p. Hausner, dlaczego właśnie w chwili przejściowego stanu, mamy wprowadzić taką reformę? Godziłoby się zapytać p. Hausnera, dlaczego właśnie obecnie chwile nazywa stanem przejściowym? Kiedyż skończy się ten stan przejściowy? Dziś jest chwila stosowna, bo jesteśmy w okresie upadku i trzeba się zająć, póki czas. Co do zarzutu, że ta rezolucya krępować będzie akcyę delegacji, oświadcza mowca stanowczo, że tak nie jest i nie będzie, a na Württemberg, Belgię itd. nie możemy się oglądać, bo tam panują zupełnie odmienne stosunki.

Poseł Lubiński w długim przemówieniu stara się wykazać, że wniosek komisji nie powinien być przyjęty. Ziemia jest u nas tym jedynym kitem, który ludność wiąże ściśle i stałe z krajem. Gdyby nie ta ziemia, setki tysięcy emigrowałoby z kraju, a następstwa tego dobrze są znane wszystkim. Mały skrawek ziemi przykuwa dziś włościanina do rodzinnej wioski, a zapytać należy, co wobec naszych stosunków, wobec braku fabryk i zarobku, wobec braku wielkich miast, robiłby wieśniak, pozbawiony nawet tego skrawka ziemi? Pessimistycznie zapatrują się ci, co twierdzą, że podzielnoscia gruntów sprowadza ruinę; mowca przytacza na przykład powiat Rzeszowski, gdzie mimo podzielnosci gruntów wzmagają się dobrobyt, pracowitość i oszczędność. Mowca jest przekonany, że gdyby nawet zakaz dzielenia gruntów wszedł w życie, to zakaz ten byłby martwą literą a zwyciężyłoby prawo zwyczajowe i tradycya; włościanin pod formą wieczystych dzierżaw, dzieliłby i nadal grunta; Sejm nie ma zresztą prawa podcinać egzystencji włościan i dlatego przetrząca się mowca do wniosku p. Hausnera.

Po przemówieniu sprawozdawcy w obronie wniosku komisji, przystąpiono do głosowania, które na wniosek p. Romanowicza odbyło się inimiennie.

P. Hausner przyłączył się do wniosku p. Rybickiego; za odraczającym wnioskiem p. Rybickiego głosowało 53 posłów, a przeciw niemu 63 posłów; wniosek ten upadł. (J. E. p. Namiestnik wstrzymał się od głosowania).

Za wnioskiem komisji głosowało 68 posłów; wniosek więc został przyjęty.

Z kolei poseł Langie przedłożył sprawozdanie komisji gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego w spra-

wie zakładania niższych szkół rolniczych. Komisja wnosi następujące rezolucje:

„Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm zgadza się na uznanie założyciów mających niższych szkół rolniczych w Horodence i Jagielnicy za zakłady krajowe i upoważnia Wydział do otwarcia tych szkół pod warunkiem, że Ministerstwo rolnictwa udzieli na założenie ich subwencyę w kwocie 22.000 zł. oraz zapewni każdej z nich roczną dotacyę ze skarbu państwa w kwocie przynajmniej 2000 zł.

2. Sejm zatwierdza załączony projekt etatu osób i płac gron nauczycielskich przy krajowych niższych szkołach rolniczych w Horodence i Jagielnicy.

3. Sejm otwiera Wydziałowi na r. 1884 kredyt do wysokości 9220 zł. na utrzymanie szkół powyższych w tymże roku.

4. Sejm wzywa Wydział, ażeby w porozumieniu z Rządem statut krajowych niższych szkół rolniczych o ile możności zastosował do wskazówek udzielonych przez sejmową Komisję gospodarstwa krajowego w sprawozdaniu z 15 października 1883 l. 912.

5. Sejm wzywa Wydział, ażeby na przyszłej sesji sejmowej przedłożył projekt założenia niższych szkół rolniczych w zachodniej części kraju.“

P. ks. Sawa wnosi przyjęcie *en bloc* powyższych rezolucyj.

P. hr. Golejewski prosi o wyjaśnienie: czy ma być otwarty kredyt na utrzymanie szkół w kwocie 9220 zł. nawet wówczas gdyby Rząd nie udzielił subwencyi w kwocie 22000 zł.

P. Langie odpowiada, że wówczas odpada ten kredyt, bo szkoły te nie weszłyby wcale w życie.

Po tej dyskusji przyjęła Izba bez zmiany wszystkie powyższe rezolucje a nadto przyjęła powołany w 2 punkcie etat osób i płac gron nauczycielskich krajowych niższych szkół rolniczych w Horodence i Jagielnicy, który opiewa:

I Grono nauczycielskie tak krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence, jakoteż niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy składa się:

1. z dwóch nauczycieli fachowych (stałych), z których jeden jest zarazem kierownikiem szkoły;

2. z nauczycieli niestałych t. j. instruktora, nauczyciela do nauk elementarnych i kapelana.

II. Nauczyciele fachowi (stali) krajowych niższych szkół rolniczych w Horodence i w Jagielnicy są urzędnikami krajowymi ze wszystkimi prawami i obowiązkami, określonymi w ustanowie służby krajowej i uchwałą Wysokiego Sejmu o etacie i płacach urzędników i służb Wydziału krajowego z dnia 3 stycznia 1874.

III. 1) Pierwsi nauczyciele fachowi (stali) a zarazem kierownicy zakładów otrzymują wolne pomieszkanie i pobierają roczną stałą płacę po 1.200 zł. dodatek aktywalny po 140 zł. dodatek pięcioletni po 200 zł.

2) Nauczyciele fachowi pomocniczy (stali) otrzymują wolne pomieszkanie i pobierają: roczną stałą płacę po 720 zł. dodatek aktywalny po 60 zł., dodatek pięcioletni po 100 zł.

IV 1) Dodatek pięcioletni nadaje Wydział krajowy każdemu z tych nauczycieli podług powyżej oznaczonej stopy, skoro tenże pełnił na jednej i tej samej posadzie służbę przez pięć lat nieprzerwanie. — Służba pełniona przy innych urzędach i szkołach lub szkołach niekrajowych, chociażby przyjęta została do emerytury, nie będzie policzoną przy wymiarze dodatku pięcioletniego.

Dodatek pięcioletni nie może być udzielony jednemu i temu samemu nauczycielowi na tej samej posadzie częściej jak trzy razy tj. za 15 lat nieprzerwanej służby. Dodatek ten stanowi część płacy i będzie doliczony do stałej płacy przy wymiarze emerytury.

Zaliczki na płacę udzielone na podstawie §. 37 ustanowy służby krajowej udzielane będą także na dodatki pięcioletnie.

2) Dodatek aktywalny nie może być policzonym do emerytury.

3) Co do dyet należy się stosować do §. 3 uchwały sejmowej z dnia 15 października 1881.

V. 1) Nauczyciele niestali kraj. niższych szkół rolniczych w Horodence i w Jagielnicy nie są urzędnikami krajowymi i nie mają prawa do emerytury, a o wysokości ich wynagrodzenia stanowi każdoroczny budżet funduszu krajowego.

2) Stanowisko nauczycieli niestałych, ich prawa i obowiązki określają bliżej statuta org. kraj. niższych szkół rolniczych w Horodence i w Jagielnicy, tudzież regulamina i instrukcyje na podstawie statutu tego wydać się mające.

W końcu bez dyskusji przyjęła Izba następującą rezolucyę komisji bankowej (s p r a w o z d a w c a p. G o l d m a n):

„Sejm wzywa Rząd, aby przy przestrzeganiu przepisu regulatywnu z r. 1844, u-

względnie wszystkie istniejące w naszym kraju stosunki kredytu pieniężnego“.

Jest to znany wniosek p. Henryka hr. Wodzickiego.

Koniec posiedzenia o godzinie 3 min. 40 z południa.

Następne posiedzenie wieczorem.

(Wieczorne posiedzenie z d. 17 października.)

Marszałek zagaja posiedzenie o godzinie 7 min. 20 wieczorem.

Na porządku dziennym rozprawa nad nowelą do ustawy szkolnej z 2 maja 1873.

Posel E. Czerkawski przedkłada następujące wnioski komisji szkolnej:

Sejm raczy uchwalić:

I. Załączoną pod I. ustawę co do zmiany artykułu 12 ustawy z 2 maja roku 1873. Dz. ust. i rozp. kraj. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych i o obowiązku posyłania do nich dzieci;

II. załączoną pod II. „Rezolucję“, mającą przygotować wejście w wykonanie zaprojektowanej pod I. noweli, a w każdym razie zarządzić najnaglejszym chwilowym potrzebom, jakie dotąd wykazała sprawa zakładania szkół ludowych;

III. załączoną pod III. ustawę o zakresie nauki w szkołach ludowych, tak pospolitych, jakoteż wydziałowych, podawać się mającej.

Zacytowany pod I. projekt ustawy opiewa: „Za zgodą Sejmu Mojego Król. Galicyi i t. d. rozporządza, jak następuje:

§. 1. Znosi się artykuł 12 ustawy z 2 maja r. 1873, o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych i o obowiązku posyłania do nich dzieci, w dotychczasowej osnowie, i ma opiewać, jak następuje:

„Rady szkolne i władze wykonawcze będą miały na uwadze, iż przedewszystkiem należy zaopatrzyć w szkoły te gminy, które ich nie mają, a w drugim dopiero rzędzie zajmą się rozszerzaniem i przetwarzaniem na etatowe, już istniejących. Przyznawać będą pod tym względem pierwszeństwo tym, których utrzymywanie najmniej obciąża fundusze okręgowe lub krajowe, przeznaczony na cele szkół ludowych, co jednak nie wyklucza wyjątków, gdy je usprawiedliwią stosunki miejscowe.

Gdzie prywatna szkoła ludowa czyni zadość potrzebom, tam nie zachodzi konieczność założenia publicznej szkoły ludowej.

§. 2. Polecam Mojemu ministrowi oświecenia wykonanie niniejszej ustawy“.

Zacytowana pod II rezolucja opiewa: „Zważywszy, że ustawa z d. 2 maja 1873 r. o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół i o obowiązku posyłania do nich dzieci w artykule 1 orzeka, że szkoła publiczna ludowa ma być wszędzie zaprowadzona, gdzie w obwodzie jednej godziny drogi po przeciętnem z pięciu lat obliczeniu znajduje się przynajmniej 40 dzieci w wieku do pobierania nauki szkolnej obowiązany będących;

zważywszy, że reorganizacja dotychczasowych szkół w duchu art. 12 wspomnianej ustawy w przeciągu minionego dziesięciolecia, ku której czynność Rady szkolnej krajowej przeważnie dotąd zwrócona była, tak dalece postąpiła, że już tylko mała stosunkowo liczba szkół niezreorganizowanych pozostała;

zważywszy, że się znajduje bardzo wiele jeszcze gmin w kraju, które szkół ludowych nie mają, a społeczeństwu na tem zależy, żeby w myśl art. 1 pomienionej ustawy w jak najkrótszym czasie wszystkie gminy otrzymały stosowne dla siebie szkoły ludowe;

zważywszy, że fundusz krajowy już teraz na opędzanie niedoborów funduszu szkolnego niepomierne ponosi ofiary, zwłaszcza, że wzrost liczby uczęszczających do szkół zreorganizowanych dzieci sprowadza potrzebę rozszerzenia tych szkół przez tworzenie klas równorzędnych i pomnażanie sił nauczycielskich;

zważywszy, że dotychczasowe ofiary funduszu krajowego zwiększać się muszą, gdy się przystąpi do zakładania nowych szkół w gminach, w których one dotąd nie istnieją;

zważywszy, że tylko ścisła oszczędność, która się ogranicza do niezbędnych wydatków, i przestrzeganie wypróbowanych zasad budżetowania utrzyma zdoła potrzebną równowagę w gospodarstwie skarbu krajowego;

zważywszy, że dotychczasowe budżetowanie funduszu szkolnego krajowego w najważniejszych pozycjach, jak n. p. w pozycjach zasiłków dawanych funduszom szkolnym okręgowym, było zbyt ryczałtowe i nie dawało dość jasnego wyobrażenia o rzeczywistych potrzebach tych funduszy;

zważywszy, że zamknięcie rachunkowe z obrotu funduszu szkolnego krajowego w połączeniu z funduszami szkolnymi okręgowymi w ubiegłych 10-letnich Sejmowi nieprzedłożone, nie dają możliwości ani obliczenia wzajemnych pretensyj, ani prawdopodobnych dalszych kosztów;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Wzywa się Rząd, a względnie Radę szkolną krajową:

1) żeby odtąd w myśl art. 1 ustawy z d. 2 maja 1873 o zakładaniu i utrzymywaniu publicznych szkół ludowych, zanim uchwalona nowela wejdzie w wykonanie, przystąpiła do zakładania szkół ludowych w gminach, które ich dotąd nie posiadają, i dążyła do tego, iżby je w przeciągu następnych lat dziesięciu wszystkie gminy kraju bądź same dla siebie, bądź w połączeniu z gminami sąsiednimi otrzymały;

2) żeby dla oszczędzenia funduszu krajowego na razie w myśl art. 6 pomienionej ustawy zadawano się, ile możliwości zakładaniem szkół filialnych, a dla oszczędzenia funduszy miejscowych budynkami skromnymi i do najściślejszych potrzeb zastosowanymi;

3) żeby przez zaprowadzenie półdniewej nauki zapobiegano, o ile się to da wykonać, kosztownemu rozszerzeniu szkół już istniejących przez dodawanie nowych, bądź stałych, bądź równorzędnych klas, chyba gdyby właściwa gmina oświadczyła gotowość do ponoszenia wynikających z rozszerzenia kosztów z własnych funduszy;

4) żeby w preliminarzach funduszu szkolnego krajowego, który corocznie Sejmowi przedkłada, przeprowadzała dokładną specyfikację wydatków na wzór preliminarza edukacyjnego, który Rząd Radzie państwa zwykł przedkładać;

5) żeby zamknięcia rachunkowe z obrotu funduszu szkolnego krajowego w połączeniu z funduszami szkolnymi okręgowymi z wykazem szczegółowym ich wzajemnych pretensyj, przedkładała Sejmowi najdalej we dwa lata po upływie każdego roku budżetowego.

II. Wzyw. się Wydział krajowy, żeby ze swojej strony przestrzegał zasad budżetowania funduszu szkolnego w uchwale I. pod l. 4 i 5 wskazanych.

(Projekt III o zakresie nauki w szkołach ludowych, tak pospolitych, jakoteż wydziałowych, obejmujący §§ 27. podamy jutro.)

W generalnej rozprawie zapisał się do głosu przeciw powyższym wnioskom komisji JE. dr. Grocholski, zaś za wnioskami komisji zapisali się do głosu pp. hr. Rey, hr. Wojc. Dzieduszycki, Romanowicz, Jan hr. Stadnicki, Romańczuk i Adam ks. Sapieha.

JE. dr. Grocholski ubolewa przedewszystkiem, że szkolnictwo nie przyniosło niestety owoców spodziewanych; przyczyn rozbić niepodobna, bo liczne powody składają się na to; ale między innymi powodami jest także brak dobrobytu, bo mimo przeciwnych zdań, jest mowa przekonany, że szkolnictwo i oświata mogą iść naprzód i rozwijać się tylko równocześnie z dobrobytem. Dobrobyt jest nawet warunkiem przyjęcia się oświaty. Jak bowiem można wymagać, ażeby dziecko nagie prawie i głodne korzystało z nauki? W obecnym stanie naszego dobrobytu i stosunków naszych jest aparat szkolny za ciężką zbroją na wstępie ciała dzieci wiejskich. Jak można dalej wymagać, aby dziecię, po ukończeniu szkoły, dostawszy się do chaty ubogiej, zimnej, przygłodzie i w towarzystwie zwierząt ezworonnych, kształciło się dalej i korzystało z dobrodziejstw pobranej nauki? To też w praktyce mamy rezultat taki, że najlepszy uczeń szkoły ludowej, po kilku latach pobytu za szkołą zapomina czytać i pisać. Mowa przechodzi po tym wstępie do samych projektów. Był projekt, aby w każdej gminie była szkoła; gdyby projekt ten został zrealizowany, stan budżetu szkolnego podniósłby się znacznie i to właśnie kosztem tych dzieci, które już dzisiaj prawie nagie i głodne chodzą do szkoły; podnosząc budżet szkolny, podniósłoby się podatki, a dzieci dziś głodne i prawie nagie, znalazłoby się w jeszcze gorszym położeniu.

Mowa zabrał głos jedynie w tym celu, ażeby z tego miejsca poruszyć rzecz ważną. Chodzi o to, aby w każdej gminie była szkoła; chcąc jednak w każdej gminie mieć szkołę, trzeba by podnieść budżet szkolny, a chcąc to uczynić trzeba nałożyć nowe podatki do podatków. Ale jest jeszcze jeden środek dotąd nie wyzyskany, za pomocą którego można dojść do celu bez podwyższania podatków. Tym środkiem jest ofiarność prywatna. Niechaj dwory, księża i gminy złożą skromne fundusze w każdej gminie i niech zaprowadzą prywatną naukę czytania, pisania i rachowania. Ta prywatna nauka nie pociągnie za sobą nowego ciężaru, któryby kraj musiał ponosić, a nauce takiej nie sprzeciwia się władze szkolne. Mowa ma nadzieję, że poruszywszy tę sprawę z tego miejsca, znajdzie ona odgłos w kraju, u serc szlachetnych, zwłaszcza u Polek, i że wkrótce zamieni się w czyn.

Posłowie hr. Rey i hr. W. Dzieduszycki omawiają bardzo szczegółowo przedłożone wnioski komisji, z którymi godzą się najzupełniej, dają one bowiem do tego, że w każdej gminie będzie szkoła, że ta szkoła będzie przeważnie zastosowaną do po-

trzebu ludu wiejskiego, że nie wyjdą z niej encyklopedycy z wyższymi aspiracjami, garnący się do szkół średnich, których zwyczaj ukończyć nie mogą dla braku środków do życia, z czego później tworzy się niebezpieczny proletaryat inteligencji — że ta szkoła da praktyczne wykształcenie wieśniakowi, projektowane zaś szkoły wydziałowe dadzą zaokrągloną wiedzę stanowi mieszczańskiemu i rękodzielniczemu. Witają mowę z radością te wnioski komisji także dlatego, że po uchwaleniu w Radzie państwa znanej noweli szkolnej z d. 2 maja 1883, rozszerzającej znacznie co do szkół ludowych atrybucje sejmowe, a pozostawiając co do szkół wydziałowych galicyjskich, Sejmowi naszemu zupełną swobodę co do wewnętrznej organizacji, korzysta komisja w swoich wnioskach z tych atrybucji i pragnie je w czyn zamienić. Trzeba się więc spieszyć i korzystać z swobody, bo sytuacja mogłaby się zmienić.

Na wniosek, p. Starowiejskiego zamknięto ogólną dyskusję i przemówił jeszcze tylko jako mowa generalna (w zastępstwie zapisanych do głosu pp. Romanowicz, Jana Stadnickiego i ks. A. Sapiehy) poseł Romańczuk, który w imieniu swego stronnictwa wita z radością wnioski komisji.

Radca p. Olszewski usprawiedliwił w obszerniejszym przemówieniu, dlaczego kraj Rada szkolna nie mogła dotychczas zrealizować myśli zawartych w przedłożonych wnioskach komisji. Na przeszkodzie stała ustawa, która nie dozwalała kreowania nowych szkół, dopóki istniejące szkoły nie będą zorganizowane; dopiero po zorganizowaniu tych szkół miały powstawać nowe szkoły w gminach zamożniejszych, a w końcu miała organizacja odbywać się w miarę przybywania świeżych sił nauczycielskich. Kraj. Rada szkolna stała więc wyłącznie na gruncie ustawy i woli objawionej przez Sejm przy uchwalaniu ustaw szkolnych. Dzisiaj wita kraj Rada szkolna z największą radością zmianę §. 12 dotychczasowej ustawy, bo po zniesieniu tego paragrafu będzie miała władza rozwiązane ręce. Zachodzi tylko pytanie, czy w okresie 10 lat, jak to sobie Sejm życzy, będzie mogła władza wszystko zrobić? Mowa przypuszcza, że w ciągu 10 lat będzie można założyć w kraju 1200 nowych szkół, czyli w jednym roku po 120 szkół; tym sposobem przypadną na jeden okręg szkolny rocznie 4 szkoły. Co się tyczy funduszy, to wychodząc z założenia, że każda nowa szkoła będzie tak z filialną, i że nauczyciel takiej szkoły pobierać będzie rocznie 250 zł. wypadnie rocznie wydać o 18.000 zł. więcej. Mowa zapewnia, że kraj. Rada szkolna jest ożywiona tą samą intencją co wys. Sejm, zapewnia zarazem, że myśl rzucona przez JE. Grocholskiego nie trafi na żadne przeszkody ze strony władzy szkolnej; każda szkoła prywatna, założona w granicach obowiązujących ustaw, znajdzie poparcie u władzy.

P. E. Czerkawski w ostatecznym przemówieniu zwraca tylko uwagę JE. Grocholskiego, że gdyby do zaprowadzenia szkół prywatnych po wsiach odwołano się do ofiarności osób prywatnych, a w tej ofiarności miały brać udział gminy z swoimi funduszami, w takim razie władza szkolna musiałaby taką szkołę wziąć w swoją opiekę, i w takim razie szkoła podobna straciłaby już cechę szkoły prywatnej. Szczegółowo omawia w końcu mowa zasady, na których projekta komisji szkolnej są oparte.

Marszałek zarządza rozprawę szczegółową.

P. Goldman domaga się przyjęcia wszystkich wniosków komisji *en bloc*.

P. Popiel sprzeciwia się temu wnioskowi.

Przy głosowaniu Izba przyjmuje bez zmiany I. ustawę, a następnie po dłuższym przemówieniu posła Jana hr. Stadnickiego, który zaznaczał swoje stanowisko w tej sprawie, przyjęła także wszystkie rezolucje pod II. przytoczone.

Dyskusję szczegółową nad III projektem ustawy (o zakresie nauki w szkołach ludowych pospolitych i wydziałowych) odracza Marszałek do następnego posiedzenia, które naznacza na dzień 18 b. m. o godzinie 11 z rana.

Koniec posiedzenia o godzinie 10 minut 10 w noc.

SPRAWY ZAGRANICZNE

(Austria i Grecya.)

Przed kilku dniami donosiłszy o konferencji króla greckiego z hr. Kalnokym. *Daily Telegraph* podaje z Wiednia obszerniejsze streszczenie tej rozmowy. „Król grecki — pisze wspomniany organ — odbył 12 b. m. konferencję z hr. Kalnokym, z której rezultatu może być najzupełniej zadowolony. Hr. Kalnoky powtórzył królowi to, co powiedział królom Rumunii i Serbii, mianowicie, że Austria na półwyspie Bałkań-

skim stara się jedynie i wyłącznie o otwarcie drogi swojemu handlowi. Wspomniał on dalej o tem, że do niedawna jeszcze żywno w Rumunii, Serbii, Czarnogórze, a nawet w Bułgarii wielką nieufność do Austrii, obecnie jednak przekonano się o jej bezpodstawności i zawiązano ściślejsze z Monarchią stosunki. Gdyby Austria była żywiła plany agresywne przeciw Serbii lub Czarnogórze miałyby w latach ostatnich niejednokrotnie sposobność je wykonać. Nie nastąpiło to jednak, gdyż polityka austriacka wyklucza wszelkie kroki nieprzyjazne w obec państw bałkańskich, i ogranicza się wyłącznie na rozwijaniu ekonomicznych i handlowych interesów. Grecya tyle już otrzymała dowodów przyjaźni ze strony Austrii, że jakiegokolwiek pod tym względem zapewnienia byłoby zbyt bezteczne. Król jednak może na to liczyć, że Austria jemu i jego rządowi nie odmówi skutecznego poparcia we wszystkich kwestiach ściśle związanych z polityką pokojową“.

(Rosya i Bułgarya.)

Prasa rosyjska do tej chwili nie może się uspokoić z powodu ostatnich wypadków w Bułgarii. Nie przestaje ona przemawiać z najwyższym niezadowolaniem o nowym zwrocie rzeczy w Sofii i stara się przekonać ks. Aleksandra, iż obecni jego doradcy mają na oku cele egoistyczne i nie reprezentują bynajmniej istotnej woli narodu, który stać chce przy Rosyi i carze. „Chociaż generałowie rosyjscy opuścili kraj — pisze oficjalny *Journal de St. Petersburg* — pozostali tam jednakże p. Jonin, a jego pobyt w Sofii daje Bułgarii pewną moralną rękojmę. Jego akcja będzie tem zbawieniejszą, iż ożywiona jest nawskróś duchem pojednawczym. Nie można w tej chwili bliżej określić kierunku, którego trzymać się będzie p. Jonin, wszystko bowiem zawisło od przyszłych wypadków. Obecnie to tylko możemy powiedzieć, iż interwencya Rosyi w Bułgarii nie będzie nieprzyjazną i że prędzej może, niż się zdaje, przyjdzie chwila, w której ks. Aleksander pouczony siłą wypadków, będzie się widział zniewolonym zapelować do Rosyi. Rosya wtedy nie odmówi mu swojego poparcia, owszem osłoni go swoją opieką w celu niedopuszczenia komplikacji, które mogłyby powstać, gdyby w krytycznej chwili nie użyła mu poparcia.“

Wszystko to brzmi bardzo pięknie — pisze *Pester Lloyd* — póty jednak nie sprawi pożądanego efektu, póki p. Jonin będzie sprawował swój urząd w Sofii, ten p. Jonin, o którym wiadomo powszechnie, że nie odznacza się bynajmniej duchem pojednawczym i bywa najgorszym interpretatorem udzielonych mu instrukcyj. W jednym z angielskich dzienników, znajdujemy następującą charakterystykę tego polityka: „P. Jonin jest arecykapanem panslawizmu; jest to *alter ego* tego dyplomaty rosyjskiego, który sztuczka mi swojemi wywołał ostatnią turecko-rosyjską wojnę. Mocarstwa, którym na tem zależy, aby uniknąć nowych zakłóceń na Wschodzie, nie ukrywają bynajmniej tego przed sobą, iż postępowanie p. Jonina jest wręcz przeciwne ich intencjom. Mimo to nie zdobyły się dotychczas na krok wspólny w celu pozyczenia w Petersburgu odpowiednich przedstawień. Generałowie rosyjscy opuścili Bułgarię, pozostał tam jednak p. Jonin, który obecnie stoi na czele tej szkoły, w której kształcą się dyplomaty rosyjscy wyłącznie dla służby na Wschodzie.“

(Z Danii.)

Rząd duński zebrany od tygodnia Izbowi zamierza przedstawić znowu żądanie wyższych kredytów na siły zbrojne i obwarowanie kraju, żądanie, które ponawiane od lat tyłu, było ciągle przez sejm odrzucane. Tym razem idzie tylko o kilka milionów, których część rząd chce przeznaczyć na wzmocnienie fortyfikacji Kopenhagi, resztę zaś na ukończenie kilku budujących się właśnie okrętów wojennych. Lubo kredyty zostały znacznie zredukowane, a we wniosku rządowym nie poruszono sprawy obwarowania kraju, nie ma widoków, aby sejm je przyjął. Prasa i większość ludności w Danii są bowiem tego przekonania, że właśnie w niemocy militarnej należy upatrywać najpewniejszą obronę kraju.

KRONIKA

— Najj. Pan raczył najmłodszej udzielić ze Swej prywatnej szkatuły gminie Dobrzany, w powiecie gródeckim, gradobiciem dotkniętej, zapomogi w kwocie 300 zł.

(π) Pan Minister wyznał i oświaty udzielił z nadzwyczajnego kredytu r. 1883 przyzwołonego na zapomogi dla duchowieństwa uposażonego niżej kongruy, dla archidiecezji lwowskiej obrządku łacińskiego 10.642 zł. dy-

cezyi przemyskiej 8.170 zł. tarnowskiej 6.806 zł. krakowskiej 6.036 zł. archidiecezyi lwowskiej obrządku grecko-katolickiego 33.255 zł., przemyskiej 13.116 zł. i archidiecezyi lwowskiej obrządku ormiańskiego 516 zł. razem 78.541 zł.

— **Obraz Matejki w Rzymie.** Od pewnego czasu coraz częściej spotkać się było można z twierdzeniem, opartem na doniesieniach niektórych zagranicznych dzienników, że ostatnie dzieło krakowskiego mistrza, złożone za pośrednictwem narodu Ojcu św. w ofierze, nie zostanie tam przyjęte tak, jak na to zasługuje. Mówiono, że papież zamierza wyznaczyć komisję do oceny wartości obrazu i zbadania, czy godzien jest umieszczenia w Watykanie, i że obraz ten skazanym prawdopodobnie będzie na zamknięcie w jednym z rzymskich klasztorów. W tej sprawie odebrał *Czas* z najpoważniejszego źródła pismo, które spieszymy powtórzyć tem skwapliwiej, że daje ono stanowczą i kategoryczną odprawę wieściom, do których z naszej strony nigdy nie przywiązaliśmy wiary, ale które nie jednego w błąd wprowadziły i niemile dotknąć mogły: „Starajcie się, piszą do *Czasu*, zbijać tak potworne bajki i odwoźcie osoby w błąd wprowadzone od agitacji, która by zaszkodziła dobrej sprawie naszego społeczeństwa. Należy zgromić tak niecne intrzygi i zapewnić publiczność o nieprawdzie rozsywanych nowin. Ojciec św. przyjął wspólnie ofiarę Matejki i narodu naszego z największym zadowoleniem i uznaniem. Imię Matejki zbyt jest wsławionem, by komukolwiek na myśl przyszło, czy dzieło jego pedzła zbory Watykańskie z bogactwem potrafi. Nigdy tu mowy nie było o żadnej komisji, która by miała sąd swój wypowiadać o obrazie naszego mistrza. Nigdy nie pomyślano, o umieszczeniu go, gdy nadejdzie, gdzie indziej niż w Watykanie. To, co tu powiadam, jest wyrazem uczuć i przekonania osób, do najbliższego otoczenia Ojca św. należących.“

* **Zapiski policyjne.** Skradziono w bożnicy 1. 6 przy ulicy Słonecznej z puszek 30 zł. — Marya Müller zgubiła książkę do nabożeństwa w fioletowej oprawie, kartę legitymacyjną i prywatne listy do niej adresowane, a p. Szdwurkowską lufę od strzelby lancastrowskiej z fabryki „Amaut“. — Złożono w policyi znaleziony paszport wojskowy Adama Mikołaja Fortiaka i sześć kluczyków na drewnianem kółku. — Odebrano złodziejowi 30 wielkich paczek cykoryi figowej, a Grzegorza Kasperskiego przyaresztowano z parą butów i białym barchanowym kaptankiem. — Właściciel kłonia kasztanowatego, około 9 lat liczącego, zechce się po takowego tu zgłosić.

— **Ogromne wrażenie** sprawił w całych Węgrzech fakt, wiadomy już z telegramów, o uwięzieniu administratora dziennika *Függetlenség*, którego wydawcą i redaktorem jest znany deputowany węgierski Juliusz Verhovay, oraz o ściganiu przez sąd karny samego redaktora, a to z powodu nieporozumień w zawiadomieniu funduszami, które ze składki publicznej wpłynęły do redakcji tego pisma. Zbiórano mianowicie w całych Węgrzech składkę na opędzenie kosztów repatriowania Csangosów i na ten cel wpłynęło do redakcji dziennika *Függetlenség* 2.700 zł., z której to kwoty jednak tylko 500 zł. zostało dotychczas odesłanych na ręce właściwego komitetu, lubo sprawa owego repatriowania dawno już została ukończoną, a rachunki jej zamknięte. Uwiadomiona o tem prokuratura zarządziła rewizję ksiąg administracji dziennika *Függetlenség* i w rezultacie tej rewizji, poleciła policyi przyaresztować administratora, który jest bratem redaktora, ten ostatni zaś nie mógł być dotychczas pociągnięty do odpowiedzialności, ponieważ w ostatnich dniach nie pokazał się ani w mieszkaniu, ani w biurze redakcyjnym. Dziennik *Függetlenség* natomiast ogłasza w tej sprawie bardzo długi artykuł, w którym usiłuje dowiedzieć, iż zebrane przezeń fundusze na repatriowanie Csangosów utrzymywane były w należytej ewidencji i że komitet dotychczas nie zażądał wydania całej zebranej sumy, ponieważ dzieła repatriowania nie uważa jeszcze za skończone zupełnie; oświadcza wreszcie, iż kwestionowane fundusze ulokowane są w bardzo pewnym miejscu „na ósmym procencie“, a w końcu oświadcza, iż wdroy przeciw starszemu prokuratorowi kroki sądowe o obrazę honoru i naruszenie wolności osobistej. Tymczasem aresztowany administrator, Ludwik Verhovay, przewieziony został ze Steinbruch, gdzie go uwięziono, do Pesztu. — Poseł Bela Komjathy, w piśmie wystosowanym do starszego prokuratora Kozmy oświadcza, iż z powodu pomienionego artykułu dziennika *Függetlenség* cofa kaucję w sumie 10.000 zł., jaką za wydawnictwo jego był złożył. Jeżeli więc *Függetlenség* nie zdołał postarać się o kaucję zkadinał, to wydawnictwo jego z tym samym dniem zostało zawieszona.

— **O strasznych przewrotach** wulkanicznych na wyspie Jawie, otrzymał nareszcie autentyczne szczegóły zarząd austriackiego Lloyd'a od agenta swego w Batawii. Ze sprawozdania tego ostatniego czerpiemy następujące szczegóły: „Ubiegły tydzień (ostatni sierpniowy) był świadkiem najstraszniejszych, najgwałtowniejszych wybuchów wulkanicznych, jakimi kiedykolwiek archipelag malajski został nawie-

dzony. I znów wyspa Krakatau była ogniskiem, z którego rozchodziło się zniszczenie w około. Dnia 26 sierpnia (był to dzień niedzielny), o godzinie 4 po południu usłyszano detonacje, które zdawały się pochodzić od południowego zachodu. Do wieczora stawały się one coraz gwałtowniejszymi, a następnego dnia rano były wręcz ogłuszającymi. Kiedy nastął dzień, atmosfera na widokrepu zachodnim miała barwę siarki i ognia, a warstwa subtelnej białej popiołu pokrywała ziemię. O godzinie 9 rano detonacje ustały; w godzinę później atoli czarne chmury zasłoniły całkiem niebo i słońce. Gęste deszcz popiołu, siarki i pyłu zaczął padać na ziemię, a o godzinie 11 przed południem nastąpiła ciemność tak gruba, że cały ruch w mieście musiał ustać. O godzinie 12 w południe z wielkim szumem stoczył się na miasto wał wodny 17 stóp wysoki, który wiele mniejszych stątków wyrzucił na brzegi, w ogólności jednak nie zrzucił znaczniejszej szkody. Prawie suche o tej porze roku łożyska rzek nagle wzebrały wodą, napełnione owym przyplwem morza, przyczem także znaczna liczba mniejszych stątków poszwanowała. Woda jednak ustąpiła równie prędko, jak przybyła, a o godzinie 1 ustał także deszcz popiołu i niebo się wypogodziło. Lecz o godzinie 2 z południa uderzył o miasto od morza drugi, znacznie wyższy wał wodny, który pochłonił kilku krajowców i dwóch Europejczyków. W przystani Tandjong Prisk parowiec *Princess Wilhelmina* o włos tylko uniknął rozbitcia się o brzegi; wiele mniejszych stątków zaś zaniosła woda głęboko na ląd. W samej Batawii jednak dalszej katastrofy nie było. Natomiast wzdłuż całego południowo-zachodniego wybrzeża Jawy powrót wulkaniczny, równie jak u południowych wybrzeży Sumatry, zrzucił straszliwe spustoszenia, które na razie nawet ocenić się nie dają. Dotychczas pod tym względem stwierdzono, co następuje: Wyspa Krakatau, której najwyższa góra miała 2.600 stóp wysokości, znikła z powierzchni morza bez śladu. Wyspa Dwaisinetong pękła na pięć części, a pomiędzy wyspą Krakatau i Gibesie utworzyło się wśród morza 16 nowych wulkanów. Dno morskie w cieśninie Sundajskiej uległo bardzo znacznym przeobrażeniom, których oznaczenie dokładne wymagać będzie bardzo długiego czasu, a tymczasem żegluga narażona jest na wielkie niebezpieczeństwo. Latarnie morskie w Anjer i na południowo-zachodnim wybrzeżu Jawy zburzone zostały do szczytu. Straszliwy wał wodny, do 100 stóp wysoki, dokonał tam zarówno, jak i na wybrzeżach Sumatry, przerażających spustoszeń. W Mesaku, mieszkańcy, widząc zbliżający się gwałtowny przypływ morza, uciekli na pobliskie wzgórza, mimo to jednak co do jednego pochłonięci zostali przez olbrzymie bałwany, z wyjątkiem jednego tylko Europejczyka i dwóch krajowców. W Mauk i Kramat, które zburzone zostały do szczytu, utonęło trzysta osób. W Terenginie ostał się cało jeden tylko dom; zginęli wszyscy Europejczycy i krajowcy. Anjer, jak się zdaje, znikło bez śladu z oblicza ziemi. — Agent Lloyd'a w Sewang zaś przesłał następującą depezę: „Wszystko tu znikło z powierzchni ziemi; mnóstwo ludzi zginęło.“ Doki na wyspie Amsterdam zostały rozrwane, a szczątki ich zaniosło wzburzone morze aż do brzegów wyspy Middelburg. W dolinie Zirengen, według ostatnich doniesień urzędowych, 10.000 ludzi postradało życie w ciągu kilku godzin. Miejsce, gdzie położone było miasto portowe Selok-Betong, jest obecnie nieprzystępne dla okrętów, ponieważ morze jest tam zatarasowane macami pumeksu i namutu. W niektórych miejscach cieśniny Sundajskiej pływa na powierzchni morza 8 stóp gruba warstwa pumeksu.

GOSPODARSTWO I HANDEL

* **Kolej Karola Ludwika.** Od 1 do 10 października było dochodu na linii Lwów-Kraków 228.199 zł. 48 ent., na linii Lwów-Brody-Podwoleczyska 61.814 zł. 27 ent., razem 290.013 zł. 75 ent. W tym samym czasie roku zeszłego dochód na pierwszej linii wynosił 242.147 zł. 37 ent., na drugiej 66.763 zł. 51 ent., ogółem 308.910 zł. 88 ent., a przeto o 18.896 zł. 13 ent. mniej niż w tym samym okresie roku zeszłego. Od stycznia do 10 października było dochodu 6.288.637 zł. 30 ent., w tymże czasie roku zeszłego 6.310.218 zł. 40 ent., mniej tedy o 21.579 zł. 10 ent.

* **Chmiel** z chmielarni Rohatyńskiej, własność hr. L. Krasińskiego, nadesłany na wystawę w dniach 25 i 26 września b. r. nie ubiegał się o nagrodę, o czem p. Manasterski, kierownik rzeczony chmielarni, komisję sędziów zawiadomił.

Przewodniczący kom. sędziów
St. hr. Badeni.

OSTATNIA POCZTA

Sejm krajowy.

XXII posiedzenie zajął dzisiaj Marszałek o godzinie 11 min. 35 przed południem.

Dzisiaj wpłynęło jeszcze 47 nowych petycji, tak, że ogólna ich cyfra wynosi 726.

Na wniosek J. E. dr. Smolki, dokonała Izba sprostowania rachunkowego w uchwałonej d. 9 b. m. ustawie, zezwalającej gminie m. Sambora na pobór opłat od trunków propinacyjnych i wina; zamiast uchwalonej kwoty 2 zgr. od hektolitra, wstawiono do właściwego paragrafu kwotę „1 zgr. 70 centów od hektolitra“.

Izba przystąpiła do dalszych obrad nad przedłożonym przez komisję szkolną projektem ustawy o zakresie nauki w szkołach ludowych, tak pospolitych, jakoteż wydziałowych. (Sprawozdawca p. Euzebiusz Czernkawski).

W dyskusji szczegółowej zabrał głos p. Jan Popiel, dr. Małecki i sprawozdawca, poczem Izba przyjęła bez zmiany artykuł 1, który opiewa:

Art. 1. Przedmiotami nauki w szkole pospolitej ludowej są: Religia, czytanie i pisanie; język wykładowy, a względnie także drugi język krajowy; rachunki w połączeniu z wiadomościami o najprostszych formach geometrycznych; najprzystępniejsze dla uczniów i najważniejsze wiadomości z historii naturalnej, fizyki, geografii i historii, ze szczególnem uwzględnieniem kraju rodzinnego i monarchii austriacko-węgierskiej, jakoteż zarysu konstytucyjnego ustroju państwa; rysunki, śpiew, roboty ręczne, szczególniejsze dla dziewcząt, nie wyłączając robot ręcznych dla chłopców, wedle usposobienia uczniów, możliwości i potrzeb miejscowych; gimnastyka, jako przedmiot obowiązkowy dla chłopców, a nadobowiązkowy dla dziewcząt; język niemiecki jest przedmiotem obowiązkowym w szkołach o większej ilości klas, od trzeciej klasy począwszy. (Ustawa krajowa z dnia 22 czerwca 1867 r. dz. u. kr. nr. 13).

Zakres, w jakim te przedmioty udzielac się będą, stosować się ma do stopnia, na którym się znajduje szkoła ze względu na ilość sił nauczycielskich (§. 31 ustawy państw z dnia 5 maja r. 1883, l. 53. Dz. p. p. i Rządu).

Godzina 12 min. 30 z południa; rozprawa toczy się nad artykułem 2, który opiewa:

Art. 2. Nauka w szkołach ludowych pospolitych wszelkiej kategorii udzielać będzie według planów i szczegółowych instrukcyj, które w duchu zasad w niniejszej ustawie rozwiniętych, wydawać będą powołane do tego władze szkolne, mając na względzie stopień, jaki każda szkoła zajmuje, na potrzeby okolicy, dla której jest przeznaczona, a przedewszystkiem na różnicę, jaka co do potrzeb umysłowych i moralnych zachodzi między ludnością wiejską i małomiastką z jednej, a miejską z drugiej strony.

Nauka w każdej szkole z osobna stanowić będzie zamkniętą w sobie względnie całość.

Przemawia poseł Antoniewicz, który z radością wita ten artykuł.

Najj. Pan powraca dzisiaj do Wiednia.

Hr. Kalnoky złożył przedwczoraj wizytę Mukhtarowi baszy i konferował z nim przez czas dłuższy.

Wiener Abendpost pisze: *N. fr. Presse* poświęca ubiegającemu okresowi obrad sejmowych dłuższy artykuł, w którym w sposób tendencyjny stara się zmniejszyć i w fałszywym świetle przedstawić rezultat sesyj. Między innymi dziennik przytoczony przechodzi do wniosku, iż obecnie we wszystkich siedemnastu stolicach krajowych „ton obrad był gwałtowny, namiętny, że wrzały wszędzie zacięte walki, a w umyślach zapalały się głębsze rozgoryczenie.“ Faktem jest jednak, że obecna sesja sejmowa pod względem prawodawczym była bardzo obfita, a co się tyczy wzajemnego stosunku różnych stronnictw, to pojednawcza postawa większości sejmu czeskiego przy wyborze Wydziału krajowego i innych okolicznościach, weryfikacja zakwestyonowanych wyborów z większej posiadłości w sejmie krańskim, kompromis pomiędzy liberalnymi i konserwatywnymi sejmu górno-austriackiego w sprawie reformy wyborczej, wreszcie wymiana pojednawczych objawów pomiędzy Polakami i Rusinami w sejmie galicyjskim, dowiodły aż nadto, iż pomimo bezustannej agitacji pewnych mowców i pewnych dzienników, myśl pojednawcza poczyniła niestępane postępy. Ze się to nie podoba monitorowi

stronnictwa narodowo-liberalnego, pojmuemy zupełnie, nie upoważnia go to jednak do negowania w ten sposób prawdy, jak to uczynił w pomienionym artykule.“

W sejmie krańskim rozpoczęły się przedwczoraj obrady nad reformą wyborczą. Wśród dyskusji ogólnej posłowie Luckman i Schrey żądali odesłania przedmiotu do wydziału krajowego z poleceniem złożenia sprawozdania na przyszłej sesji. Większość jednak uchwaliła przystąpić do obrad szczegółowych.

Sejm morawski przyjął projekt ustawy o organizacji służby zdrowia w gminach wiejskich.

Komisyja tego sejmu dla reformy wyborczej zatwierdziła sprawozdanie dr. Weebera wszystkimi głosami przeciw trzem głosom czeskim. Dr. Schrom zapowiedział, iż w imieniu Czechów wniesie na pełnem posiedzeniu wotum mniejszości a to w tym duchu, aby prawo wyborcze było udzielane także osobom opłacającym 5 zgr. podatku, a takiemu właśnie rozszerzeniu prawa wyborczego przeciwnie jest jak najmocniej stronnictwo liberalne, które domaga się stopniowego wprowadzania reform.

W Ołomuńcu rozpoczął się przedwczoraj proces 17 socjalistów, których część oskarżoną jest o zbrodnię stanu.

Dzieło konferencji czterech państw ma być wreszcie uwieńczone. Według *Pol. Cor.* bułgarski dokument, raryfajkowy konwencję kolejową, miał nadejść do Wiednia przedwczoraj, a na dzień wczorajszy zapowiedziano wymianę ratyfikacji pomiędzy Austrią, Turcją, Serbią i Bułgarią.

Ambasador niemiecki w Petersburgu generał Schweinitz bawił przez krótki czas na dworze cesarskim w Baden-Baden. Pobyt ten naturalnie wywołuje liczne komentarze. Ciekawą w tej sprawie wiadomość z Berlina umieszcza *Schlesische Zeitung*: „Obecności ambasadora naszego, generała Schweinitza, przypisują tu pewną doniosłość polityczną. Powracający niezadługo na swe stanowisko przedstawiciel Niemiec, otrzymał zlecenie przedstawienia pewnych spraw carowi, mianowicie wyrazić ma w imieniu cesarza ubolewanie, że zjazd nie mógł przyjść do skutku. Prawdopodobnie odwiedzi jeszcze generał Schweinitz ks. kanclerza.“

Z Warszawy donoszą do *Pol. Corr.*, że w Petersburgu zbierze się komisya złożona z przedstawicieli różnych ministerstw w celu określenia sposobu, w jaki okręta morskie i rzeczne będące własnością prywatną mogłyby być na wypadek wojny zajęte na użytek zarządu wojennego.

W zakresie działania zorganizowanej rosyjskiej straży pogranicznej wejdzie także rewizya paszportów, która należała dotychczas do kompetencji żandarmerji.

Do *Pol. Corr.* donoszą z Petersburga, iż pogłoski o odwołaniu Jonina z Sofji są zupełnie bezzasadne; p. Jonin pozostać ma w Bułgarii dopóty, dopóki panować tam będą stosunki, które współdziałania jego koniecznie wymagają. Równie bezpodstawne są doniesienia, iż po powrocie cara powzięte będą w sprawie bułgarskiej ważne uchwały.

Ten sam organ pisze, że carstwo rosyjskie przepędzić mają zimę w Gatezynie, zkad od czasu do czasu na krótki pobyt udawać się będą do Petersburga.

We Francji na porządku dziennym ciągle jeszcze są mowy prezesa gabinetu i wywołana niemi reakcja w obozie radykalnym. Stronnictwo to w odpowiedzi na przemówienia Ferry'ego ogłosiło manifest w którym głosi, że reakcja zaprzęcnów republiki i klerykalnych zagraża niebezpieczeństwem rypublice. Wzywa szczerych demokratów, ażeby rzekome wewnętrzne intrzygi zniewczyli, a powtórnie zwracając uwagę na niebezpieczeństwo nazywa je orleanizmem. Manifest konczy się obelżywymi wyrazami przeciw gabinetowi i wzywa zwolenników radykalizmu ażeby stawali do walki.

Inna odezwa „komitetu propagandy“, podpisana przez deputowanego Clemenceau i senatora Labordère, wzywa do spiesznego zorganizowania komitetów wyborczych i wybrania zgromadzenia konstytuancy, żąda rozdzielenia kościoła od państwa, reformy sądowej zmiany systemu podatkowego, zniesienia monopolów i dobrowolnej służby w wojsku, a nakoniec obowiązku powszechnego wykształcenia wojskowego młodzieży szkolnej. Żądania to mało się różnią od tych, jakie niejednokrotnie wypowiadał stronnictwo socjalistyczne robotników paryskich.

Köln Ztg. otrzymała w depeszach z Paryża następujące wiadomości: Skrajna lewica miała się zebrać dziś, we czwartek na posiedzenie w celu rozważenia mów Ferryego. Frakcja radykalna lewicy, ma zaraz po otwarciu sesji parlamentarnej podnieść interpelację z powodów mów prezesa gabinetu.

W Paryżu oczekiwany jest powrót księcia Hohenzoln na dzień otwarcia Izb francuskich. Twierdzą, że posłem hiszpańskim w Paryżu mianowany będzie Martos.

Z Lyonu donoszą o podrzuceniu bomby w okolicy pomnika Kapucynów na przedmieściu Aux-Bretteaux, zamach ten jednak nie wyrządził żadnej szkody.

Generał Campenon, nowy minister wojny, cofnął cyrkularz generała Thibaudina przesłany przez tego ostatniego dowódcom żandarmeryi a nakazujący tymże zdawać ministrowi wojny raporta polityczne.

TELEGRAMY GAZETY LWOWSKIEJ

Wiedeń, 17 października. Najd. Cesarzewiczowstwo zwiedziło dzisiaj szczegółowo historyczną wystawę miasta Wiednia, przyczem dawała wyjaśnienia dyrektor archiwum Weiss. Następnie zwiedziła salę przeznaczoną na uroczystości i wielki dziedziniec nowego ratusza.

Wiedeń, 17 października. Król grecki dał dzisiaj obiad, na który otrzymali zaproszenie hr. Kalnoky, posłowie Grecyi i Danii na Dworku wiedeńskim, wreszcie posłowie Grecyi w Bukareszcie i Belgradzie, przebywający chwilowo w Wiedniu. O godzinie w pół do 4 król grecki wyjechał do Gmunden, a ztąd uda się wraz z rodziną wprost do Aten.

Wiedeń, 17go października. Do Polit. Corr. telegrafują z Sofii: Minister spraw zagranicznych Bałabanow uda się w tym tygodniu do Wiednia, w celu osobistego doręczenia ratyfikacji konwencji kolejowej. Z Wiednia uda się do Petersburga dla dopełnienia ratyfikacji konwencji zatwierdzonej przez zgromadzenie narodowe w sprawie rosyjskich kosztów okupacyjnych. Dalsze doniesienie zaprzecza pogłosce o projektowanej podróży ks. Aleksandra do Bukaresztu, książę bowiem nie ma zamiaru opuszczać w tej chwili swojej stolicy.

Praga, 17 października. Pociąg nimburski dzisiaj rano w pobliżu góry Ziski wyskoczył z szyn, przyczem 6 osób poniosło lekkie, jedna zaś ciężkie uszkodzenie.

Loo, 17 października. Królestwo belgijscy przybyli tu o godzinie południowej i zostali powitani najserdeczniej przez króla holenderskiego i jego małżonkę. Wieczorem królestwo belgijscy udają się w dalszą podróż do Amsterdamu.

Paryż, 17 października. Minister skarbu zawiadomił komisję budżetową, iż głównie przez zaprowadzenie możliwych oszczędności w budżetach ministerstwa wojny i robót publicznych usunął niedobór na rok 1884. Budżet zostanie przedłożony komisji w piątek.

Zaprzeczają, jakoby Aleksander Duńmas zachorował.

Wiedeń, 18 października. Najdost. Cesarzewiczowstwo zwiedziło wczoraj wieczorem wystawę elektryczną, gdzie powitał ich komitet wystawowy. Niezliczone tłumy publiczności wydawały na cześć Najd. Cesarzewiczowstwa pełne zapału okrzyki. W pawilonie hr. Wilezek wręczył Najd. Cesarzewiczowej, która wyglądała doskonale i uroczym, wspinała bukiet. Gdy Najd. Cesarzewiczowstwo, opuszczając pawilon, skierowali spojrzenia na rotundę, przepelnioną tłumami, publiczność wyprawiła im wspinała owacy. Powiewając kapeluszanami, tłumy wydały z pełnej piersi grzmiący okrzyk, a muzyka zaintonowała hymn ludowy. Najd. Cesarzewiczowstwo byli obecni na balecie, raczyli czynić doświadczenia z telefonem, i zwiedziło wśród nieustających okrzyków publiczności ważniejsze działy wystawy. Po dwugodzinnym pobycie opuścili wystawę, żegnani pełnymi zapału okrzykami. Najd. Cesarzewiczowa wyrażała kilkakrotnie swoje zupełne zadowolenie i przyrzekła przybyć wraz z Najd. Cesarzewiczem ponownie w niedzielę po południu na wystawę.

Wiedeń, 18 października. (Tel. pryw.) Według dzisiejszego urzędowego ogłoszenia, minister handlu przedłożył na dalszych sześć miesięcy koncesję, udzieloną w marcu 1883 br. Jakóbowi Romaszkanowi na przedwstępne roboty techniczne dla budowy kolei lokalnej z Sniatyna do Żalucze, ewentualnie z Oleszkowa do Horodenki, a ewentualnie z Horodenki do brzegu nadniestrzańskiego naprzeciw Uścieczka.

Berlin, 18 października. (Tel. pr.) Nordd. Alga. Ztg. donosi, że car, w celu dokładniejszego poinformowania

się o uchwałach powziętych przez Zgromadzenie narodowe w Sofii w sprawie organizacji wojskowej, wysłał do stolicy bułgarskiej jednego ze swoich adjutantów w. Upatrują w tem dowód nieufności dla raportów Jonina.

Berlin, 18 października. (Tel. pryw.) Podsekretarz turecki Wettendorf przybył tu z Konstantynopola. Przyjazd jego ma podobno na celu pozyskanie nowych sił administracyjnych dla W. Porty.

Petersburg, 18 października. (Tel. pryw. pocztą do granicy). Dochodzenie sądowe przeciw 63 członkom rewolucyjno-socjalistycznego stowarzyszenia „czerwony krzyż“ już ukończyło się. Wszyscy oskarżeni zostali skazani na Sybir. Sledztwo wykazało, że skomplikowana organizacja tego stowarzyszenia obejmowała całe państwo.

Paryż, 18 października. (Tel. pr.) France donosi, że marszałek Moltke zasłał niebezpiecznie. Hr. Walderesse wyjechał do niego.

Belgrad, 18 października. (Tel. pr.) Według Samouprawy cały niedobór na r. 1883/84 wynosi prawie milion dukatów, co równa się jednej trzeciej części całego budżetu

Odpowiedzialny redaktor: Adam Krechowceki

Do dzisiejszego numeru dołącza się prospekt dzieła Ks. Piotra Skargi „Żywotów Świętych“ wychodzącego nakładem Księgarni Polskiej we Lwowie plac Haalicki l. 14.

Strzyżycielstwo dnia 18 października 1883

Hotel Europejski Pp. Z. hr. Mnieszek z Podola ross. A. hr. Starzeński z Hławcza S. Kotarski z Brzyska. A. Majer z Wiednia. K. Styczyński z Francyi.

Hotel Angielski. Pp. H. Minczewski z Sochołow. S. Starzewski z Podhorze. Dr. W. Czajkowski z Przemysła.

Hotel Warszawski Pp. B. Listowski z Scianki. E. Stelkowski z Kamionki strum. J. Indycki z Krakowa. J. Lubkowski z Górek. J. Rydel z Górek. F. Fischer z Warszawy.

Wykaz wyciągniętych w c. k. Urzędzie loteryjnym lwowskim w dniu 17 października 1883 pięciu liczb:

53 26 3 22 70

Następne ciągnięcia przypadają w dniach 31 października i 14 listopada 1883.

Z c. k. urzędu loteryjnego.

Spostrzeżenia meteorologiczne. (Z obserwatorium c. k. Uniwersytetu we Lwowie). 18 października 1883 o godzinie rano. Barometr 735.24 mm. przy temp. 0°. Psychrometr suchy + 5.6°. Psychrometr wilgotny + 4.7°. Wiatr 5.9. Wilgotność 86%. Śnieg 10. Słońce 7. Temperatura powietrza + 4.5°. Barometr opada. Ciężar powietrza 1.6084 mm. Najwyższa temp. dnia wczorajszego 11.3°. Najniższa temp. w nocy 5.0°. Ilość opadu mieszanego o 7 g. 0.0 mm.

Spostrzeżenia meteorologiczne. (Z obserwatorium c. k. Szkoły politechnicznej we Lwowie). 19 października 1883. Barometr 734.55 mm. przy temp. 13°. Psychrometr suchy + 4.1°. Psychrometr wilgotny + 3.4°. Wiatr 19. Wilgotność 84%. Śnieg 18. Słońce 23. Temperatura powietrza + 4.5°. Barometr opada. Ciężar powietrza 1.6084 mm. Najwyższa temp. dnia wczorajszego 11.3°. Najniższa temp. w nocy 5.0°. Ilość opadu mieszanego o 7 g. 0.0 mm.

W październiku nastąpi pierwsza kwadra księżyca 8d 23h 55m 7; pełnia 15d 20h 21m 5; ostatnia kwadra 22d 12h 54m 7; now 30d 13h 32m 9.

Księżyc będzie w punkcie odziennym (Apogium) 3d 7h 5 i 30d 10h 5; w punkcie przyleżnym (Perigeum) 16d 6h 5.

Równanie czasu będzie przez cały październik ujemne, w skutek czego zegary słoneczne wyprzedzać będą zegary zwykłe o ilość E. w prawdziwe południe.

Na 30 października przypada zaćmienie słońca, które nie będzie widzianem w Europie; zaćmienie księżyca przypada na 15 i zaczyna się o 19h 35m 0, według czasu Obserwatorium. Będzie widzianem w zachodniej Europie, we Lwowie zajdzie księżyc blisko godzinę przed zaćmieniem

Z sześciu planet spostrzegać możemy wolnym okiem dopiero około 15 Wenerę jako wieczorną gwiazdę, zachodzi blisko 30m po słońcu; Saturnus w konstelacji Byka, (wchodzi na początku przed 9tą na końcu o 6tej godzinie); Marsa, który przechodzi z konstelacji Bliźniat do konstelacji Raka i wchodzi przed 11tą a na koniec Jowisza w konstelacji Raka, który wchodzi na początku przed 12tą a na końcu przed 10tą godziną.

Dnia 19go października będzie Jowisz w złączeniu z Marssem.

Table with 4 columns: Date (17 października 1883), and three columns for barometer, thermometer, and wind data. Rows include: Stan barometru w milimetrach, Stan termometru suchego, Stan termometru wilgotnego, Prężność pary w powietrzu, Wilgotność powietrza względna, Stan nieba, Kierunek wiatru, Ilość opadu w 24 godzinach, Najwyższa temperatura ciągu dnia, odczytana o 9h, Najniższa temperatura ciągu dnia, odczytana o 9h.

(N.B. 18/10 1883 od 12h w połud., do 12h w połud. 19/10).

Przy wietrze przeważnie południowym i temperaturze normalnej, niebo zamglone, pogoda możliwa.

Cennik lwowskiej izby handlowej i przemysłowej. Lwów dnia 17 października 1883.

Table with 3 columns: Description of goods, Price, and Quantity. Sections include: 1. Akcje za sztukę (Shares), 2. List zast. za 100 zł (Bills), 3. Listy dłużne za 100 zł (Bonds), 4. Obligacje (Obligations), 5. Losy miasta Krakowa (Lottery), 6. Monety (Coins).

Kurs giełdy wiedeńskiej z dnia 13 października 1883.

Table with 3 columns: Description of financial instruments, Price, and Quantity. Sections include: 1. Dług państwa (Government Debt), 2. Obligacje (Obligations), 3. Akcje (Shares).

Wykaz wyciągniętych w c. k. Urzędzie loteryjnym lwowskim w dniu 17 października 1883 pięciu liczb: 53 26 3 22 70

Table with 3 columns: Description of lottery tickets, Price, and Quantity. Sections include: 1. Dług państwa (Government Debt), 2. Obligacje (Obligations), 3. Akcje (Shares).

Kurs wiedeński z dnia 17 października 1883.

Table with 3 columns: Description of exchange rates, Price, and Quantity. Sections include: 1. Dług państwa (Government Debt), 2. Obligacje (Obligations), 3. Akcje (Shares).

Rozmaite obwieszczenia.

L. 4835. (6409 1-3)
C. k. sąd obwodowy w Rzeszowie w skutek prośby Sary Druker de pr. 25 lipca 1883 l. 4835 o zaindublowanie jej w drodze sprostowawczej za właścicielkę:
a) połowy realności pod lk. 162 w Rzeszowie wyk. hip. l. 143 gminy Rzeszów po Maryannie Wisniewskiej na imię jej spadkobierców dotąd zaindublowanej.
b) 2/3 części rzeczony realności po Błażeju Wisniewskim dotąd na imię Wojciecha i Ewy Wisniewskich zaindublowanej ustanawia dla nieznanych z życia i miejsca pobytu spadkobierców Wojciecha, Michała, Franciszka, Stanisława, Adama i Ewy Wisniewskich kuratorem ad actum adwokat dr. Koppla z substytucją adwokata dr. Reinesa. Zaleca się tedy rzeczonym spadkobiercom, aby kuratorowi potrzebnej informacji udzielili, lub innego zastępcę sobie obrali i takoweżo sądowi wskazali.
Rzeszów, dnia 7 września 1883.

L. 15291. (6467 1-3)
Niewiadomego z życia i miejsca pobytu Leibe czyli Leona Habermana z Brodów zawiadamia się, że celem zastępowania go we wszystkich jego sprawach majątkowych ustanawia się jego ojca Markusa Habermana kuratorem.
C. k. sąd powiatowy
Brody, dnia 21 września 1883.

L. 4107. (6475 1-3)
C. k. sąd pow. w Gorlicach zawiadamia nieobecnego i z miejsca pobytu niewiadomego Osyfa Stacha, że w skutek podania Dyrekcji ek. uprzyw. gal. Zakładu kredyt. właśc. we Lwowie rezolucją ts. z dnia 10 kwietnia 1882 l. 4107 zgłoszone prawo za stawu dla sumy 100 zł. zpn. zlecono wpisać do nowej księgi grunt. dla gminy Radocznnej jako dawny ciężar przy wyk. hip. l. 91 w całości l. 104 w 4/16 l. 106 w 2/16 l. 112 w 2/12 l. 117 w 1/2 l. 120 w 2/6 l. 121 w 4/24 częściach z prawem pierwszeństwa od dnia 4 lipca 1869 które to wykazy na imię Osyfa Stacha są wpisane oraz, że dla kuratorem adw. dr. Edwarda Zaykowskiego zamianowano.
Wzywa się więc Osyfa Stacha, aby celem strzeżenia swych praw albo z ustanowionym dla kuratorem się zniósł, lub też swego pełnomocnika i obrońcę sądowi wskazał.
C. k. sąd powiatowy
Gorlice, 10 kwietnia 1883.

L. 4998. (6477 1-3)
Zawiadamia się Ilka Tyliczyczka z miejsca pobytu niewiadomego, iż przeciw niemu wniósł Aleksander Tyliczyczak pozew de pr. 27 września 1883 l. 4998 pto. 105 zł.
Ustanawiając dla Ilki Tyliczyczki kuratora w osobie Wania Słoty z Jastrzębika, wzywa się go, by o miejscu swego pobytu sąd tutejszy zawiadomił lub pełnomocnika sobie ustanowił, inaczey zle skutki z zaniebdania tego sam sobie przypisać będzie musiał.
C. k. sąd powiatowy
Krynica, 28 września 1883.

L. 40294. (6836 1-3)
C. k. deleg. miej. sąd S. I. we Lwowie, jako władza spadek pertraktująca, podaje do wiadomości, iż do spadku po s. p. Katarzynie z Garbinich Feigerle w d. 27 kwietnia 1883. we Lwowie bez zostawienia ostatniej woli zmarłej, powołani są w myśl ustawicznego porządku dziedziczenia siostra Maryanna z Garbinich Gołabek i Bernard Gołabek. Gdy sądowi miejsce pobytu Bernarda Garbiniego nie jest znanem, przeto wzywa się go, aby od dnia poniżej oznaczonego w tym sądzie się zgłosił i oświadczenie do spaku wniósł, gdyż w razie przeciwnym spadek ze zgłaszającymi się spadkobiercami i mianowanym dla niego kuratorem Drem. Władysławem Jahlem pertraktowanym będzie.
We Lwowie, 28 sierpnia 1883.

L. 8007. (6465)
C. k. sąd obwodowy w Stanisławowie zawiadamia, że dozwolił wpis do rejestru spółek zarobkowych firmy Stowarzyszenie zaliczkowe rzemieślników i rolników z nieograniczoną poręką zarejestrowane w Złotym Potoku zawiązanego na podstawie układu spadkowego z 15 kwietnia 1883, z siedzibą w Potoku złotym.
Celem stowarzyszenia, przyjmowanie oszczędności i dawanie pożyczek członkom do obrotu w rzemiośle lub gospodarstwie rolnem potrzebnych.
Czas trwania nie jest ograniczony.
Do skreślenia firmy upowaznieni są prezes Dyrekcji lub tegoż zastępcą wspólnie z innym członkiem Dyrekcji, która po zarejestrowaniu firmy wybrana będzie.
Ogłoszenia umieszczane będą w „Gazecie Lwowskiej”.
Stanisławów, 11 lipca 1883.

L. 7701 (6466)
Złoczowski c. k. sąd obwodowy jako handlowy uwiadamia, że w skutek uchwały z 23 czerwca 1883, l. 4246 wpisano dnia 13 sierpnia 1883, w rejestrze handlowym dla firm pojedynczych firmę „Jakób Reichstein“ dla wypasu i handlu bydłem w Kurzanach, z dzierzycielem Jakobem Reichstein w Brzeżanach zamieszkałym.
Złoczów, dnia 17 września 1883.

L. 7699 (6452)
Złoczowski c. k. sąd obwodowy jako handlowy uwiadamia, że w skutek uchwały z dnia 23 czerwca 1883 l. 4837 wpisano dnia 14 sierpnia 1883, w rejestrze handlowym dla firm pojedynczych firmę „Abraham Charak“ dla przedsiębiorstwa gorzelnianego, tudzież handlu wódką i bydłem opasem w Witkowie starym, której dzierzycielem jest Abraham Charak, dzierzawca dóbr tamże zamieszkałym.
Złoczów, 17 września. 1883.

L. 5583. (6480)
C. k. sąd obwodowy w Nowym Sączu podaje do wiadomości, że Rada nadzorcza Kasy zaliczkowej w Nowym Sączu Towarzystwa zarejestrowanego z ograniczoną poręką na posiedzeniu swem w dniu 9 lipca 1883 odbytem, uchwaliła p Aleksandrowi Skrzyńskiemu dotych zasowemu Dyrektorowi biura z powodu rezygnacji tegoż, odebrać tymczasowo upowaznienie do podpisywania firmy Kasy i że zarazem zamianowała w jego miejsce Dyrektorem biura Kasy dotychczasowego zastępcę Dyrektorów tejże p. Wiktora Wyszynskiego aż do zatwierdzenia tej uchwały przez doroczne walne zgromadzenie członków.
C. k. sąd obwodowy
Nowy Sącz, 22 września 1883.

L. 1599 (6573 3-3)
C. k. sąd powiatowy w Starym Sączu ogłasza, że Jan Edelmüller wniósł pod dniem 17 marca 1883 l. 1599 pozew przeciw masie spadkowej Maryanny Jo. s. p. Jonikowej Jo. s. p. Edelmüllerowej a względnie jej spadkobiercom mał. letnim Wojciechowi, Michałowi, Zofii, Kunegundzie Szkanikom, tudzież Katarzynie z Joników Plata i Janowi Edelmüllerowi o uzaanie likwidalności i zapłatę kwot 16 zł 11 zł, 20 zł, 15 zł, 30 i 200 zł. zpn., w skutek czego termin do sumarycznej rozprawy na dzień 25 października 1883 godzinie 9 rano wyznaczono.
Ponieważ miejsce pobytu pozwanej Katarzyny z Joników Plata nie jest wiadomem, przeto ustanowiono dla niej kuratorem w tej sprawie Józefa Szkaradka z Podrzecza.
Wzywa się tedy Katarzynę Plata, by na powyższym terminie albo sama stanęła, lub też potrzebne dokumenta kuratorowi udzieliła lub innego zastępcę sobie obrała i sądowi o tem doniosła, gdyż inaczey wynikłe z zaniedbdania skutki sama sobie przypisaćby musiała.
Stary Sącz, dnia 31 maja 1883.

L. 8776. (6326 3-3)
Zawiadamia się niewiadomych z miejsca pobytu, Karolinę Mukenschnabel i Jana Nentwiga, że na prośbę Herminy Turek, matki i opiekunki nieletniej Bronisławy Turek, dozwolono uchwałą z dnia 22 maja 1883 do l. 5841 intabulację Karola Turka za właściciela 2/3 części sumy 200 złr. nabytych od Bronisławy Maciulskiej i Matyldy Schmidt spadkobierczyni s. p. Franciszka Karola Gilatowskiego, z hipotekowanej w stanie biernym realności pod l. k.

L. 17500.
Kundmachung
Post-Direktion vom 4ten October 1883
Rittgelbes für die Zeit vom 1 October 1883 bis Ende März 1884.
Das Post-Rittgelb für ein Pferd und einen Miriameter wird für die Zeit vom 1ten October 1883 bis Ende März 1884 wie folgt festgesetzt:

Im ehemaligen Kreise	
W dawniejszym obwodzie	
въ давнѣйшомъ округѣ	
Kraków, Wadowice, Nowy Sącz,	1
Zółkiew, Rzeszów, Tarnów,	1
Sanok, Lwów, Sambor, Przemyśl,	1
Stanisław, Brzeżan, Złoczów, Stryj,	1
Tarnopol, Kołomyja,	1
Czortków	1

Die Gebühr für einen gedeckten Stationswagen beträgt die Hälfte, jene für einen ungedeckten den viertentheil, des für ein Pferd und einen Miriameter entfallenden Rittgelbes. Das Postillons Trinkgeld und Schmiergeld bleiben unverändert.
Należytość za wóz kryty wynosi połowę, za niekryty czwartą część jednego z jednego konia i myriametr. Czesne dla pocztyliona i należytość za smarowanie wozu pozostają niezmiennie.
Lwów, d. 4 października 1883.

4/78 w Samborze, i że pomienioną uchwałę doręczono ustanowionemu dla nich kuratorowi p. adw. dr. Budzynowskiemu.
C. k. sąd obwodowy.
Sambor, dnia 14 sierpnia 1883.

L. 11734. (6341 3-3)
C. k. sąd obwodowy w Tarnopolu zawiadamia niniejszem z życia i miejsca pobytu niewiadomego Barucha Kohnzon, że przeciw niemu na prośbę Meiera Seiden wydano dnia 21 września 1883, do l. 11734 nakaz zapłaty sumy 700 zł. który doręczony został ustanowionemu dla Barucha Kohnzon kuratorowi adw. dr. Glogierowi, z którym ta sprawa według przepisów postępowania sądowego przeprowadzoną zostanie, jeżeli pozwany sam do sądu się nie zgłosi, ani też innego pełnomocnika sądowi nie wskaże.
C. k. sąd obwodowy.
Tarnopol, 21 września 1883.

L. 22602. (6734 3-3)
C. k. sąd krajowy w Krakowie w skutek doniesienia Leonii Herise o zaginieniu listu zastawnego Galicyjskiego Zakładu kredytowego ziemskiego w Krakowie emisji z dnia 1 listopada 1872 l. A. serya III. nr. 1159 na zł. 100 wa. na okaziciela opiewającego, przy którym dołączony był arkusz kuponowy obejmujący pięćdziesiąt jeden kuponów półrocznych oznaczonych numerami od 22 do 72 płatnych dnia 1 listopada i 1 maja każdego roku po 3 zł. w. a. z których pierwszy oznaczony nr. 22 płatny jest dnia 1 listopada 1883, wzywa każdego, kto-

L. 14517.
Nachstehende, aus dem II. Semester 1882 herrührende, unbesiehbare Retourbriefe sind, da selbe Geld enthalten haben, von dem vorgehriebenen Bernichten ausgehloffen worden.

by się znajdował w posiadaniu rzeczonygo listu zastawnego aby o tem w przeciągu jednego roku, sześciu tygodni i trzech dni od ogłoszenia niniejszego edyktu sądowi tutejszemu doniósł gdyż po bezskutecznym upływie tego terminu rzeczony list zastawny za nieistniejący uznany zostanie.
Kraków, 21 września 1883.

L. 21977. (6735 3-3)
Na żądanie Ludwika Nasta wzywa c. k. sąd krajowy posiadacza losu miasta Krakowa z daty 15 października 1872 nr. 49105 na 20 zł. opiewającego, aby się w przeciągu jednego roku sześciu tygodni i trzech dni zgłosił, inaczey los ten na żądanie strony popierającej sprawę za umorzony uznany będzie.
Kraków, 7 września 1883.

L. 1836. (6419 3-3)
Jan Wicherek gospodarz z pod nr. 131 w Makowie zmarł dnia 4 lutego 1883 z pozostawieniem ostatniej woli rozporządzenia z 19 września 1880.

Sąd nie znając pobytu Józefa Wicherka który z tytułu ustawicznego dziedziczenia do spadku zgłosić się winien, wzywa nieobecnego aby w przeciągu roku od dzisiaj licząc wniósł do tutejszego sądu oświadczenie przyjęcia spadku inaczey bowiem spadek przeprowadzony będzie ze zgłaszającymi się dziećmi i kuratorem Wincentym Łabędziem dla nieobecnego ustanowionym.
C. k. sąd powiatowy
Maków, 20 sierpnia 1883.

(6636 3-3)
Następujące, z II. półrocza 1882 r. za ległe, niedoręczalne listy zwrotne zostały z powodu, że zawierały gotówkę, wyłączone od przepisane go zniszczenia.

Post-Str. Liczba porząd.	Aufgabsort Miejsce nadania	Name des Adressaten Nazwisko adresata	Bestimmungs-Ort miejsce przeznaczenia	Nr. rekomand.	Vorgefunden		Anmerkung Uwaga
					Znalezione	złr. ct.	
1	Obertyn	Jaworski	Wien	86	1	—	
2	Obertyn	Jaworski	Wien	—	1	—	
3	Filia I. Lwów	Frank	Brzeżany	—	30	—	
4	Przemyśl	Auerbach	Tarnopol	127	5	—	
5	Stanisław	Burger	Lemberg	105	2	—	
6	Kraków, Filia	Kwiatkowski	Kraków	67	10	—	
7	Biała	Dortenwald	Tarnów	282	5	—	
8	Lwów miasto	Weita Janus	Zomborz	111	1	—	
9	Lwów Filia II.	Krumholz	Willach	19	5	—	
10	Jabłonów	Skórecka	Kuty	136	1	—	
11	Rzeszów	Bilatowicz	Lemberg	365	5	—	
12	Rohatyn	Androhowicz	Suczawa	450	4	—	
13	Podhajczyki	Mojssa	Priboi	—	1	—	
14	Monasterzyska	Mandler	Senica	—	1	—	
15	Rozdół	Styzasa	Kulików	—	1	—	
16	Grybów	Durek	Lemberg	—	1	—	
17	Lemberg	Dembiański	Lemberg	—	1	—	
18	Przemyśl	Izikiewicz	Lemberg	—	2	—	
19	Lwów	Ziegler	Wien	—	1	—	
20	Lwów	Oknińska	Żurawno	—	1	—	
21	Kraków dworzec	Schütz	Leoben	—	2	—	

Was hiemit mit dem Bemerken zur allgemeinen Kenntniß gegeben wird, daß die Interessanten diese Briefe mit den betreffenden Gelbbeträgen nach bewirkter Ausweisleistung ihrer Eigentümersrechte binnen drei Monaten, vom Tage der Verlautbarung dieser Kundmachung bei der hiesigen f. f. Post-Direktion begeben können.
K. f. Post-Direktion.
Lemberg, am 27 September 1883.

Co się podaje do powszechnej wiadomości z nadmienieniem, że strony interesowane mogą odebrać te listy wraz z pieniadzmi po należytem wykazaniu praw własności w przeciągu trzech miesięcy, licząc od dnia ogłoszenia, w tutejszej c. k. krajowej Dyrekcji poczt.
Z c. k. Dyrekcji poczt.
Lwów, dnia 27 września 1883.
Nauratil w. r.

Obwieszczenie
c. k. galic. Dyrekcji poczt z dnia 4 października 1883 l. 17500, co do ustanowienia jezdne go na czas od 1go października 1883 do końca marca 1884
Jezdne od koni i myriametra ustanawia się na czas od 1go października 1883 do końca marca 1884, jak następuje:

ОБЪЯВЛЕНІЕ.
ц. к. Дирекції почтъ зъ дня 4 Жовтня 1883 ч. 17500 касательно установленія ѣздного за часъ отъ 1 Жовтня 1883 до конца Марца 1884.
Ѣздне отъ одного коня и одного мириаметра устанавливается са на часъ отъ 1 Жовтня 1883 до конца Марца 1884 какъ слѣдуетъ:

Für Fahrten za jazdy за ѣзды			
mit Extra Post ekstra pocztą екстра почтовѣ		mit gewöhnlicher Post zwyczajną pocztą звычайнось почтовѣ	
fl.	fr.	fl.	fr.
1	9	—	91
1	7	—	89
1	3	—	86
—	97	—	81
—	97	—	81
—	92	—	77

Należytość za wóz kryty wynosi połowę, za niekryty czwartą część jednego z jednego konia i myriametr. Czesne dla pocztyliona i należytość za smarowanie wozu pozostają niezmiennie.
Lwów, d. 4 października 1883.

Належитость за крытый вѣзъ wynosi половину, за некрытый четверть часть ѣздного принадлежащего за одного коня и одного мириаметра.
Почесне для почтлiona и належитость за возовъ мазъ позостають безъ измѣны.
Львѣвъ дня 4 Жовтня 1883.

Księgi gruntowe.

L. 15800. (6594 2—3)
Sąd krajowy wyższy w Krakowie podaje do wiadomości, że dla gmin katastralnych: Wola Batorska, w okręgu sądu powiatowego w Niepołomicach;
Zachleńna, w okręgu sądu powiatowego w Kalwarii;
Boczów, Kępanów, Wola Nieszkowska i Wola Wieruszycka, w okręgu sądu powiatowego w Wiśniczu;
Glinianka w okręgu sądu powiatowego w Ulanowie;
Zmysłówka, Białobrzegi, w okręgu sądu powiatowego w Łańcucie;
Tarnobrzeg w okręgu sądu powiatowego w Tarnobrzegu;
Opaleniska, Maleniska, Gillershof, Dornbach w okręgu sądu powiatowego w Leżajsku;
Ług, Kwiatów, Skwirtne, w okręgu sądu powiatowego w Gorlicach;
Czerniec, Czarny Potok, Łazy brzyńskie, Obłazy, Sucha Struga — w okręgu sądu powiatowego w Starym Sączu położonych, otwarto nowe księgi gruntowe, i że termin wyznaczony pierwszym edyktem z dnia 26 maja 1882 l. 7417 do zgłoszenia praw rzeczowych, odnoszących się do nieruchomości wymienionymi księgami gruntowymi objętych z dniem 31 sierpnia 1883 upłynął.
Wzywa się zatem wszystkich, którzy przez istnienie lub hipoteczny stopień pierwszeństwa jakiego wpisu w wyrażonych księgach skutecznego, w prawach swych uważają się za pokrzywdzonych, ażeby swe zarzuty do dnia 1go maja 1884 włącznie, w tym sądzie powiatowym, w którym okręgu dotychczas gmina katastralna jest położona zgłosili, gdyż inaczej wpisy te nabędą skutków wpisów hipotecznych.
Ostrzega się przytem, iż termin powyższy nie może być ani przedłużonym ani też, z powodu zaniedbania do stanu pierwotnego przywróconym
Kraków, 19 września 1883.

L. 7556 (6854)
Komisya hipoteczna c. k. sądu powiatowego w Nadwórnie ogłasza, iż projekt księgi gruntowej „Nazawizow“ złożony został w podpisanym sądzie.
Do zarzutów wyznacza się termin na 27 października 1883.
C. k. sąd powiatowy.
Nadwórna, 15 października 1883.

L. 99 k. h. (6841)
Komisya hipoteczna c. k. sądu powiatowego w Wisniczu zawiadamia, iż złożone zostały do powszechnego przejrzania arkusze posiadania i inne akta, służące mające do założenia księgi gruntowej dla gminy katastralnej „Wisnicz stary“.
Zarzuty przeciwko prawdziwości arkuszów posiadania wnoszone być mogą w sądzie powiatowym lub przed komisją hipoteczną do dnia 24 października 1883, w którym dalsze dochodzenia prowadzone będą.
Wisnicz, dnia 16 października 1883.

L. 75 ks. gr. (6840)
Komisya hipoteczna przy c. k. sądzie powiatowym w Pilźnie urzędująca ogłasza, iż arkusze posiadania dla gminy katastralnej Nagoszyn, w okręgu sądu powiat. Dębickiego położonej, wraz sprostowaniami spisami posiadłości i posiadaczy, kopiami map katastralnych i protokołami dochodzeń do powszechnego przejrzania wyłożyła.
Zarzuty przeciwko prawdziwości arkuszów posiadania wnoszone być winny ustnie lub pisemnie, a do przeprowadzenia dalszych dochodzeń w skutek podniesionych zarzutów niezbędnych wyznacza się dzień 3 listopada 1883, na którym zarzuty ostatecznie wnoszone być mogą.
Pilzno, dnia 16 października 1883.

Konkursa.

L. 18651. (6798 2—3)
K O N K U R S
na posadę ekspedytów przy c. k. urzędach pocztowych w:
1) Cewkowie w powiecie Cieszanowskim za kontraktem służbowym i kaucją 200 złr. z rocznymi poborami: płacy 150 złr., ryczałtu kancelaryjnego 40 złr. i ryczałtu 400 złr. za pieszego posłańca do Oleszye.
2) Staresioło, w powiecie Bóbreckim, za kontraktem służbowym i kaucją 200 złr. z rocznymi poborami: płacy 200 złr., ryczałtu kancelaryjnego 60 złr. i ryczałtu 60 złr. za przenoszenie poczty z dworca do urzędu pocztowego i na odwrót, nareszcie używając kancelaryjnego lokalu na dworcu kolejowym.
Podania należy wnieść do czterech tygodni w c. k. Dyrekcji poczt we Lwowie.
Lwów, dnia 13 października 1883.

L. 28145 Konkurs (6638 2—3)
na posady dwóch, ewentualnie więcej oficyałów, czterech, ewentualnie więcej asystentów pocztowych w obrębie galicyjskiej c. k. dyrekcji poczt z poborami Xtej, względnie XItej klasy rangi za kaucją 600 względnie 400 złr
Podania należy wnieść do czterech tygodni w c. k. dyrekcji poczt. we Lwowie.
Lwów, dnia 6 października 1883.

L. 5812. (6842 1—3)
Przy sądzie krajowym w Krakowie opróżniona została posada kancelisty z roczną płacą 600 zł. dodatkiem aktywalnym 180 zł. i prawem postąpienia na wyższą płacę etatową.
Podania o tę lub inną przy sądach kolegialnych lub powiatowych opróżnić się mogąca posadę kancelisty w myśl rozporządzenia Ministerstwa obrony krajowej z 12 lipca 1872 l. 98 d. pp. ułożone wnieść należy w czterech tygodniach od 22go października 1883 do Prezydium sądu krajowego w Krakowie.

Prezydium sądu wyższego
Kraków, 14 października 1883.

Upadłości.

L. 6067. (6770 3—3)
W skutek uchwały c. k. sądu krajowego wyższego w Krakowie z dnia 31 sierpnia 1883 l. 13640, c. k. sąd obwodowy w Rzeszowie na zasadzie przepisu §. 63 ust. konk. otwiera niniejszem konkurs na cały gdziekolwiek się znajdujący majątek ruchomy, oraz majątek nieruchomy Hersza Judy Felsena, nieprotokółowanego kupca w Rozwadowie z mieszkalną, własnej, w tych krajach znajdujący się, w których ust. konk. z dnia 25 grudnia 1868 l. 1 d. p. p. obowiązuje, ustanawiając komisarzem konk. c. k. sędziego pow. z Rozwadowa, p. Kwiryniego Sorga, a tymczasowym zarządcą masy konk. p. Józefa Łapińskiego, burmistrza w Rozwadowie.
Wierzycieli wzywa się niniejszem, aby na terminie dnia 25 października 1883 r. o godz. 10 rano, przed komisarzem konkursowym, wyznaczonym, za przedłożeniem dokumentów, któreby ich pretensje wykazywały, oświadczyli się co do potwierdzenia tymczasowego zarządcy masy, lub co do ustanowienia innego zarządcy masy i tegoż zastępcy, tudzież aby wybrali wydział wierzycieli.

C. k. sąd obwodowy wzywa tych wierzycieli, którzy swych pretensyj przeciwko masie konkursowej chcą dochodzić, aby takowe nawet w tym przypadku, gdyby się proces w toku znajdował, do dnia 31 grudnia 1883 w c. k. sądzie obwodowym w Rzeszowie, lub w c. k. sądzie powiatowym w Rozwadowie, podług przepisu ordynacyi konk., unikając szkodliwych skutków prawa, zgłosili, a na terminie na dzień 29 stycznia 1884 o godz. 10 rano w biurze komisarza konkursowego oznaczonym wywierzycielni i swoje wnioski co do oznaczenia pierwszeństwa swych pretensyj poczynili.

Wierzycielom, którzy pretensje swe zgłoszą, a na owym terminie będą obecni, przysłuży prawo na miejsce tymczasowego zarządcy masy, jego zastępcy i wydziału wierzycieli, którzy dotąd obowiązki te sprawowali, powołać ostatecznie inne osoby, w których zaufanie pokładają.
Wierzyciele, którzy w Rozwadowie lub jego pobliżu nie zamieszkują, winni są przy zgłoszeniu wymienić pełnomocnika w Rozwadowie zamieszkałego, w celu doręczenia mu uchwał sądowych, w przeciwnym bowiem razie na wniosek komisarza konkursowego wierzycielom rzeczonym na ich niebezpieczeństwo i koszt kurator ustanowionym zostanie.

Dalsze ogłoszenia w toku postępowania konkursowego umieszczane będą w urzędowej „Gazecie Lwowskiej“.
Termin likwidacyi oznaczony jest zarazem terminem co do układów z wierzycielami.
Rzeszów, 11 października 1883.

L. 13145. (6846)
C. k. sąd obwodowy w Przemyślu ogłasza, iż po przeprowadzeniu wyboru na zgromadzeniu wierzycieli masy rozbiorowej Efraima Spiegel dnia 28go września 1883 praedsięwziętego, zatwierdzono tymczasowego zarządcę p. adwokata dr. Łuźkiego na tym urzędzie, mianując Mojżesza Nechelesa jego zastępcą, obu w Przemyślu zamieszkałych.
Przemyśl, 5 października 1883.

L. 9034. (6792)
C. k. sąd obwodowy w Kołomyi oznajmia, że stałym zawiadowcą masy rozbiorowej Fiszla Chajesa adw. dr. Trachtenberg a tegoż zastępcą Eisig Hermann zamianowany został
Kołomyja, 27 września 1883.

Licytacye.

3l. 7434. (6823 1—3)
Jur Sicherstellung der Straßen-Verfrachtung zu Land der militärararischen Güter und der Bettenforten einchtelig jener der f. f. Landwehr auf den Verfrachtungsrouten des 1 Corps-Bereiches für die Zeit vom 1ten Jänner bis Ende Dezember 1884, wird zu Folge Reichs-Kriegs-Ministerial-Erlasses Abtheilung: 12, Nr. 3404, vom 25 September 1883, die schriftliche Offert-Verhandlung am 30 Oktober l. J. 10 Uhr Vormittags in den Amtlocalitäten der Intendantz des 1 Corps in Krakau abgeführt.

Die ficherzustellenden Verfrachtungsrouten sind Krakau-Wadowice, Oświęcim-Kenty, Oświęcim-Zator Wadowice, Bochnia-Wisnicz-Iwkowa-Neu-Sandez, Tarnów-Pilzno-Frysztak-Krosno, Dębica-Krosno, Rzeszów-Głogów-Kolbuszowa, Rzeszów-Krosno, Przemyśl-Sanok, Przemyśl-Sambor-Stryj, Sambor-Sanok. Alle näheren Bedingungen hiefür sind in dem von der Intendantz des 1 Corps in 13 Partien ausgefertigten Bedingungsheften vom 15 Oktober 1883 enthalten. Die Bedingungshefte erliegen zur Einsicht bei der Intendantz des 1 Corps in Krakau und des 11 Corps in Lemberg, der Intendantz der 24 Infanterie-Truppen-Division in Przemyśl, den Militär-Stationen-Comanden in Tarnow, Neu-Sandez, Rzeszów, Sanok, Sambor, Drohobycz, Bochnia, Krosno, Wadowice, und beim Magistrate in Oświęcim. Jeder Offerent hat in seinem Offerte ausdrücklich zu erklären, daß er sich den Bestimmungen dieses Bedingungsheftes unterwirft. Der Anbotsteller hat ferner in seinem Offerte, sowohl das Ausfertigungs-Datum der Kundmachung, als auch des Bedingungsheftes anzuführen.

Bei den vorgenannten Behörden und Aemtern, bei welchen die Bedingungshefte aufliegen, sind auch Offert-Blanquette vorrätig. Jeder Offerent hat sich dieser Blanquette zu bedienen, und dieselben mit den in Ziffern und Buchstaben geschriebenen Beträgen auszufüllen. Nebenbedingungen dürfen darin keine gestellt werden.
Krakau, am 16 Oktober 1883.
Von derk. k. Intendantz des 1 Corps in Krakau.

L. 2294. (6554 1—3)
C. k. sąd powiatowy w Dąbrowie zawiadamia, że na zapłacenie należności Marcina Chrzana, prawonabywey zakładu kredytowego włościańskiego we Lwowie, w kwotach 227 złr. 95 ct, 84 złr. 24 ct. i 98 złr. zpn. odbędzie się w tutejszym sądzie w trzech terminach dnia 4 listopada, dnia 16, listopada i dnia 30 listopada 1883 każdorazowo o 10 godzinie zrana, przymusowa publiczna sprzedaż realności pod l. 111 w Mędrzechowie położonej, nieobjętej masy Michała Bzduly własnej.

Cena wywołania 555 złr. Wadyum 55 złr.
Dalsze warunki przejrzeć można w registraturze.
C. k. sąd powiatowy
Dąbrowa, dnia 8 czerwca 1883.

L. 13761. (6800 1—3)
C. k. sąd obwodowy w Tarnowie ogłasza, że rozpisana uchwałą z dnia 28 czerwca 1883 l. 6484 egzsekucyjna licytacya dóbr Brnik do Felicyi Markiewiczowej należących, na podstawie uchwały z dnia dzisiejszego wstrzymana została.
W Tarnowie, dn. 4 października 1883.

L. 9525. (6496 1—3)
C. k. sąd obwodowy w Przemyślu rozpisuje ponownie na zaspokojenie wierzytelności Lejzora Gansa w kwocie 300 złr. z pn. przymusową sprzedaż należących do Salmana Sachera 9/12 części pozost. po J. Eleasarze Rosenfeld nieoznaczonej części realności pod l. k. 240 w Przemyślu położonej pod następującymi warunkami:
1. Sprzedaż tych części realności nastąpi w jednym terminie na dniu 5 listopada 1883 o godz. 10 przed południem w gmachu sądowym I piętro nr. 7 także poniżej ceny szacunkowej 2400 złr. a w, którą się zarazem jako cenę wywołania ustanawia.
Wadyum wynosi 240 złr. a w., akt ocenienia i wyciąg hipoteczny można w registraturze przejrzeć.
Przemyśl, 1 sierpnia 1883.

L. 6192. (6551 1—3)
C. k. sąd powiatowy w Bóbrce w sprawie egzsekucyjnej Dawida Lothringera i Chajima Leiby Jageta prawonabyweów c. k. uprz. gal. Zakładu kredyt. włośc. przeciw spadkobiercom Jana Bieleckiego o zapłacenie 317 złr. 30 ct. z pn. rozpisuje przymusową sprzedaż w drodze publicznego przetargu:
a) realności pod l. 463 w Bóbrce położonej, wyk. hip. l. 34 objętej, dłużników Józefa Bieleckiego, Michała Bieleckiego, syna Jana i Maryi Zborowskiej własnej;
b) ciała hipotecznego wyk. hip. 35

gminy Bóbrka objętego, Józefa Bieleckiego, Michała Bieleckiego, syna Jana, Rozalii Zborowskiej i Maryi Bieleckiej własnego;

c) drugiego ciała hipotecznego wyk. hip. l. 264 gminy Bóbrka objętego, Herza Helfera własnego i

d) drugiego ciała hipotecznego wyk. hip. l. 626 gminy Bóbrka objętego, Piotra Rudego i Katarzyny Rudej własnego, w dwóch na dzień Iszy 9 listopada i Ilgi 14 grudnia 1883 o godz. 10 rano, każdym razem w zabudowaniu tegoż sądu w wyznaczonych terminach z tem, że cenę wywołania stanowi cena szacunkowa 2050 złr. a w. poręczne 205 złr. a w., że realność powyższa i ciała hipoteczne w tych dwóch terminach tylko za cenę wywołania lub wyżej takowej sprzedane zostaną, że dla wierzyteli, którymby uchwała sprzedaż pozwalająca doręczona być nie mogła, lub którzyby po dniu 30 lipca 1883 prawa zastawu lub inne prawa rzeczowe do sprzedać się mającej realności nabyli, kuratora w osobie c. k. notaryusza p. Teofila Waydowskiego ustanowiono, że nakoniec wyciąg hipoteczny, akt oszacowania i inne warunki w registraturze sądowej przegladnąć, zaś o stanie tabularnym w urzędzie hipotecznym, a o zaległych podatkach w c. k. urzędzie podatkowym w Bóbrce przekonać się można.
C. k. sąd powiatowy.
Bóbrka, 10 sierpnia 1883.

L. 6942. (6630 1—3)
W tutejszym c. k. sądzie powiatowym odbędzie się publiczna sprzedaż połowy realności nr. 60 i jednej szóstej części realności nr. 84 na wójtostwie w Stryju, wedle dom. 4 pag. 463 i 315 n. 10 i 7 haer. Daniela Wolaka własnych, na rzecz Hersza Piekholza pto 67 złr. a w. z pn. w trzech terminach dnia 8 listopada, 13 grudnia 1883 i 17 stycznia 1884 każdym razem o godzinie 10 rano.
Cena wywołania 1140 złr., zakład 114 złr. a w.
Blizsze warunki można przejrzeć w t. s. registraturze.
C. k. sąd powiatowy.
Stryj, dnia 16 lipca 1883.

L. 8887. (6679 1—3)
W c. k. sądzie powiatowym w Tyśmienicy odbędzie się celem zaspokojenia pretensyi c. k. uprz. galic. banku hipotecznego we Lwowie mianowicie:
a) kwoty 207 złr. z 6prc. odsetkami od 9/3 1876, b) kwoty 207 złr. z 6prc. odsetkami od 9/9 1876, c) kwoty 207 złr. z 6prc. odsetkami od 9/3 1877, d) kwoty 207 złr. z 6prc. odsetkami od 9/9 1877, e) kwoty 4033 złr. 59 ct. w. a. z 7prc. odsetkami od dnia 9 marca 1878 i kosztów procesu 25 złr. 13 ct., 24 złr. 95 ct., 16 złr. 82 ct., 2 złr. 36 ct., 1 złr. 71 ct. w. a. dnia 23 listopada 1883 o 10 godz. rano publiczna sprzedaż realności pod l. k. 151 i 241 w Tyśmienicy położonych, wedle Dom. VI, pag. 121 n. 3 haer. i dom. VIII pag. 3 n. 2, 3, haer. Jana Hoffmanna i Dmytra Bodnara własnych, przy którym także niżej ceny wywołania, względnie szacunkowej pr. 9560 złr., sprzedana zostanie.
Wadyum wynosi 5prc. kwoty powyższej czyli 478 złr. w. a.
Resztę warunków licytacyjnych i ekstrakt tabularny w t. s. registraturze przejrzeć można.
Z c. k. sądu powiatowego.
Tyśmienica, 18 września 1883.

L. 8012. (6558 1—3)
Sokalski c. k. sąd powiatowy wyznaczył w celu wydobycia wierzytelności zakładu kredyt. włościańskiego we Lwowie w ilości 225 zł. 49 ct. i zaległych 7 rat z pn. przymusowy jawny przetarg, należący do dłużników Gabryela i Reizli Kelman objętej, wykazem hip. 901 na 750 zł. ocenionej realności pod liczbą 19211 w Sokalu na dni 5 listopada, 4 grudnia 1883 i 10 stycznia 1884, zawsze od godziny 10 przed południem w gmachu sądowym.
Poręczne 75 zł. W pierwszym i drugim terminie nabyć można realność tę tylko za cenę wyższą lub nie niższą od ceny szacunkowej, w trzecim zaś nawet poniżej ceny tej.
Resztę warunków, tudzież protokoły opisanie i ocenienia realności tej, przejrzeć można w registraturze sądu tegoż.
Sokal, 13 września 1883.

L. 9476 (6581 3—3)
Dnia 6go listopada, 5 grudnia 1883, 21 stycznia 1884 sprzedawana będzie przymusowo zawsze o godzinie 10 rano w tut. sądzie realność pod lk. 18 m. w Buczaczu położona, nietabularna, Jana i Maryi Fiałkowskich własna, celem ściągnięcia pretensyi masy rozbiorowej towarzystwa kredytowego miejscowego we Lwowie w kwocie 137 zł. 50 ct. w. a. zpn.
Cena wywołania 300 zł. w. a. wadyum 30 zł. w. a. Resztę warunków do przejrzania w registraturze. C. k. sąd powiatowy.
Buczacz, dnia 6 września 1883.

L. 7261. (6540 1-3)
C. k. sąd powiatowy w Dobromilu o-
głasza, że na zaspokojenie wierzytelności
zakładu kredytowego włościańskiego przeciw
Dmytrowi Podolak w kwocie 146 zł. 6 ct.
w dniach 2 listopada, 30 listopada 1883 i
4 stycznia 1884 publiczna sprzedaż real-
ności pod l. 92 w Lacku położonej, każdym
razem o godzinie 10 rano w kancelaryi tut.
sądu z ceną wywołania 400 zł. a zakładem
40 zł. przeprowadzoną będzie. Tylko na
trzecim terminie nastąpi sprzedaż poniżej
ceny szacunkowej. Nabywca obowiązany
będzie połowę ceny kupna zaraz po licytacyi
złożyć.

Resztę warunków wolno w tus. eksped-
ytorze przeglądać. Kuratorem wierzycieli
ustanowiono Anioniego Richtera z Dobro-
mila
Dobromil, 1 września 1883.

L. 23617 (6597 1-3)
C. k. sąd delegowany miejski w Krako-
wie podaje do wiadomości, iż celem zaspoko-
jenia sumy pożyczkowej 160 zł. z przyna-
leżnościami odbędzie się na rzecz Mojżesza
Rittermanna i Szymona Ehrlicha w gmachu
sądowym na trzech terminach, to jest dnia
21 listopada, 19 grudnia 1883, i 22 stycznia
1884, każdym razem o godzinie 10 rano,
egzekucyjna sprzedaż realności pod l. k.
12 w Wyciążach, w powiecie Krakowskim po-
łożonej.

Cena wywołania 1265 zł. wadium zaś
126 zł. 50 ct.
Resztę warunków licytacyjnych i wykaz
hipoteczny chęć kupna mający przejrzeć mo-
gą w tutejszej registraturze
Kraków, 15 września 1883

§l. 7365. (6839 1-3)
Zur Sicherstellung der Verfrachtung mi-
litärärztlichen Güter einschließlic jener der f.
f. Landwehr auf den Verfrachtungsrouten im
Territorialbereich des 11. Korps in Lemberg,
sonic behufs Sicherstellung der Loco-Bast- und
Kaleschfahren in den Stationen Lemberg,
Bojan, Brody, Brzeżan, Czerniowitz, Gródek,
Gruszów, Jaworów, Kolomea, Monasterzyska
Rohatyn, Tyśmienica, Sadowa-wisznia, Sniatyn,
Stanislaw, Stryj, Srtusow, Zółkiew und
Zloczów, für das Verwaltungsjahr 1884 wird
am 30 October 1883 um 10 Uhr Vormittags
bei der Intendantz des 11. Korps in Lemberg
eine Offert-Verhandlung abgeführt.

Die Bedingungen unter welchen die Ver-
frachtungen auf den Routen des Territorial-
bereiches zu besorgen sind, können in den
diesbezüglichen, von der Intendantz des 11.
Korps unter dem 11. October 1883 ausge-
fertigten 17 gleichlautenden Parien der Bedin-
gungsbücher, zu den gewöhnlichen Amtsstunden
eingesehen werden und zwar bei den Handels-
und Gewerbekammern in Lemberg, Brody
und Czerniowitz; beim Stadtmagistrate in
Lemberg und Czerniowitz bei den Bezirks-
hauptmannschaften in Brzeżan, Stryj, Zloczów,
Kolomea, Stanislaw, Tarnopol, Trembowla
und Czortków, bei den Verpflegs-Magazinen
in Lemberg und Czerniowitz, beim Betten-
Magazin in Lemberg und bei der Korps-Inten-
danz in Lemberg (Korps-Kommando Ge-
bäude). Ebendasselbst liegen auch die Offerts-
Formularien zur Einsichtnahme auf.
Die Anbote sind per Gewicht-Einheit
von 100 kg = einen metrischen Zentner und
per Kilometer Wegstrecke zu stellen, wobei be-
merkt wird, daß bei Verfrachtungen bis zu 500
kg Bruchstücke unter 50 kg für einen hal-
ben Meter-Zentner, über 50 kg für einen
Meter-Zentner berechnet, dagegen bei Sendun-
gen über 500 kg. oder bei Verfrachtung von
Holz und Steinöhlen, Bruchstücke unter 50
kg. nicht in Betracht gezogen, und über 50
kg für einen halben Meter-Zentner berechnet
werden.

Die Bedingungen für die Loco-Verföh-
rungen können in den diesbezüglichen, von der
Intendantz des 11. Korps unter dem 11. Octo-
ber 1883 für die Station Lemberg in 4. für
Czernowitz in 2., für die übrigen vorgenann-
ten Stationen in je einem Parie ausgefertigten
Bedingungsbüchern zu den gewöhnlichen Amtsstun-
den eingesehen werden, u. z. in Lemberg, beim
Stadtmagistrate, beim Verpflegs-Magazine, beim
Betten-Magazine und bei der Korps-Intendantz,
in Czernowitz beim Militär-Stationen-Kom-
mando und beim dortigen Militär-Verpflegs-
Magazine und in den übrigen Stationen bei
den betreffenden Militär-Stationen-Kommanden
Ebendasselbst liegen auch Offerts-Formularien
zur Einsichtnahme auf.

Die Offerte haben mit einem 50 fr.
Stempelmarkte versehen zu sein, und ist in dem-
selben vom Offerten ausdrücklich zu erklären,
daß er sich den Bedingungen des von ihm ein-
gesehenen und bestätigten Bedingungsbuches un-
terwirft — desgleichen ist im Offerte das
Ausfertigungs-Datum der Kundmachung und
des Bedingungsbuches vom Anbotsteller anzuge-
ben

Das im Bedingungshefte festgesetzte Vadium
ist nicht dem Offerte selbst beizuschließen,
sondern mit diesem unter einem Couvert ber-
art abzusenden oder zu überreichen, daß das-
selbe ohne Oeffnung des versiegelten Offertes

von den hiezu Berechtigten übernommen wer-
den könne.
Das erlegte Vadium ist im Offerte zu
spezifizieren.

Die Offerte sowohl bezüglich der Rou-
ten-Verfrachtung, als auch jene bezüglich der
Ueberrahme der Loco-Verfrachtungen in den
einzelnen Stationen, werden bis zum 30. Octo-
ber 1883, 10 Uhr Vormittags, bei der Korps-
Intendantz in Lemberg entgegen genommen.

Jeder Offertent hat den auf das einge-
brachte Gesuch um Erlangung eines Soliditäts-
und Leistungsfähigkeits-Beignisses von der
Handels- und Gewerbekammer oder von der
politischen Behörde erster Instanz erhaltenen
Bescheid beizubringen und mit dem Offerte ein-
zujenden.
Von der f. f. Intendantz des 11. Korps
Lemberg, am 11. October 1883.

L. 7604. (6694 1-3)
C. k. sąd obwodowy podaje do wiado-
mości, że w celu zaspokojenia
wierzytelności Majera Rappaporta w kwocie
160 zł. wa. zpn. odbędzie się przymusowy
przetarg publiczny realności Pawła Seńkow-
skiego objętej wykazem hipotecznym 638
księgi głównej miasta Zloczowa, na 1700 zł.
wa. oszacowanej, w trzech terminach a to
6 listopada, 4 grudnia 1883 i 9 stycznia
1884 każdym razem o godzinie 10 przed po-
łudniem w c. k. sądzie obwod. Zloczowskim
a to przy pierwszych dwóch terminach tyl-
ko za lub wyżej ceny szacunkowej, przy trze-
cim zaś i niżej tej ceny szacunkowej, przy
trzecim zaś i niżej tej ceny, na rzecz naj-
więcej ofiarującego. Poręczna wynosi 170
zł. wa. Akta opisania, oszacowania i dalsze
warunki licytacyi mogą być przejrzane w tu-
tejszej registraturze.

Dla wierzycieli, którzyby uchwała li-
cytacyjna lub dalsze doręczenie być nie mo-
gły i dla tych którzyby po wystawieniu wy-
ciągu hipotecznego prawo zastawu nabyli,
ustanowiono kuratorem adw. dr. Mija.ow-
skiego z zastępstwem adw. dr. Billeta.
Zloczów, dnia 1 września 1883.

L. 3943 (6828 2-3)
W dniach 2 października 1883, 2 lis-
topada 1883, i 5 grudnia 1883, odbędzie się
przymusowa sprzedaż realności nietaularnej,
pod nr. konsk. 50 subrep. 43 w Potoku
wielkim położonej, dłużnika Ołeksy Seńczyszka
własnej, w tutejszym c. k. sądzie na rzecz
Zakładu kredytu włościańskiego na zaspokoje-
niem sumy 93 zł. 76 ct. w. a. zpn. każdym razem
o godzinie 10 przed południem z tem, że na
pierwszych dwóch terminach realność ta za
cenę szacunkową lub wyżej niej, zaś na trze-
cim także niżej tejże sprzedaną będzie. Cena
szacunkowa 100 zł.

Wadium wynosi 10 pre.
Resztę warunków w tutejszej registra-
turze.
C. k. sąd powiatowy.
Staremiasto, dnia 29 lipca 1883.

L. 3944 (6829 2-3)
W dniach 2 października 1883, 2 lis-
topada 1883 i 5 grudnia 1883, odbędzie się
przymusowa sprzedaż realności nietaularnej,
pod nr. konsk. 29 subrep. 12 w Potoku
wielkim położonej, dłużnika Mikołaja Kacelak
własnej, w tutejszym c. k. sądzie na rzecz
zakładu kredytu, włościańskiego na zaspoko-
jenie sumy 98 zł. w. a. z p. n. każdym razem
o godzinie 10 przed południem z tem, że na
pierwszych dwóch terminach realność ta za
cenę szacunkową lub wyżej niej, na trze-
cim zaś, także niżej tejże sprzedaną bę-
dzie. Cena szacunkowa 100 zł.

Wadium wynosi 10 proe.
Resztę warunków w tutejszej registra-
turze.
C. k. sąd powiatowy.
Staremiasto, dnia 29 lipca 1883

L. 3947. (6827 2-3)
W dniach 2 października 1883, 2 lis-
topada 1883 i 5 grudnia 1883 odbędzie się
przymusowa sprzedaż realności nietaularnej,
pod nr. konsk. 49 subrep. 60 w Potoku wiel-
kim położonej dłużników Iwana Semaka i
Stefana Nanowskiego własnej, w tutejszym
c. k. sądzie na rzecz zakładu kredytu, wło-
ściańskiego na zaspokojenie sumy 143 złr.
88 ct. w. a. z p. n. każdym razem o goddzi-
nie 10 przed południem z tem, że na pie-
rwszych dwóch terminach realność ta za
cenę szacunkową lub wyżej niej, zaś na trze-
cim także niżej tejże sprzedaną będzie.
Cena szacunkowa 150 złr.

Wadium wynosi 10 pre.
Resztę warunków w tutejszej registra-
turze.
C. k. sąd powiatowy.
Staremiasto, dnia 29 lipca 1883.

L. 3029. (6609 2-3)
C. k. sąd powiatowy w Myślenicach
zawiadamia, iż celem satysfakcji wierzytel-
ności Melchiora Koźmicy w kwocie 300 zł.
odbędzie się w dniach 26 października, 23
listopada i 21 grudnia 1883, każdym razem
o godz. 10 z rana przymusowa publiczna
sprzedaż realności pod Nk. 49/141 w Ocimiu

położonej, do Katarzyny Druzgaliny nale-
żacej.

Cena wywołania wynosi 1520 zł., wa-
dium 152 zł.
Wyciąg hipoteczny, protokół oszacowa-
nia, tudzież bliższe warunki licytacyjne
przejrzeć można w registraturze sądowej.
C. k. sąd powiatowy.
Myślenice, dnia 28 sierpnia 1883.

§l. 6899. (6524 3-3)
Zom f. f. Bezirks-Gerichte in Sniatyn
wird kundgemacht, daß zur Hereinbringung
der Forderung des Mendel Borall im Betrage
zu 1499 fl. 18 fr. öw. f. R. G. die executive
Veräußerung der mit dieser Forderung bela-
stete, dem Schutbner Israel Ber Schöner vel
Scheiner gehörigen auf 2326 fl. öw. geschät-
ten unaufgeschiedenen Hälfte der Realität aus
CNR 55 alt 345 II neu in Sniatyn, so wie
eines Viertels von der Hälfte, und eines
Viertels aus einem Viertel von der Hälfte der
Realität aus CNr. 45 alt 361 II neu in
Sniatyn welcher Anteil auf 2100 fl. abgeschätzt
wurde, bewilligt wird.

Zur Bornahme dieser Veräußerung wur-
den zwei Tagfahrten auf den 2 und den 30
November 1883 jedesmal um 10 Uhr Vor-
mittags mit dem angeordnet, daß bei diesen
Tagfahrten jeder Realitätssamkeit für sich
jedoch bloß um oder über dem Schätzungs-
werthe verkauft wird.
Badium 10 pre. des Ausrufespreises.
Curator der unbefanten Gläubiger ist
Heer Josef Haber in Sniatyn.
Die übrigen Bedingungen, der Grund-
buchs Auszug und der Schätzungsact können
in hg. Registratur eingesehen werden
Tagfahrt zur Feststellung erleichternder
Bedingungen ist auf den 5 Dezember 9 Uhr
Vormittags bestimmt.
Sniatyn, 16 September 1883.

L. 4963 (6606 3-3)
C. k. sąd powiatowy w Lisku wiada-
mia, że celem zaspokojenia pretensyi Zakła-
du kredytowego włościańskiego w kwocie
150 zł. zpn. odbędzie się w dniach 30 paź-
dziernika 1883, 28 listopada 1883 i 31 grud-
nia 1883, zawsze o 10 godzinie rano, publicz-
na sprzedaż realności Waska Chowańca włas-
nej, pod n. 25 w Stankowie położonej przy
pierwszych dwóch terminach tylko za cenę
szacunkową, przy trzecim także niżej tej ceny.
Cena wywołania 290 zł.
Zakład 29 zł.
Inne warunki w sądzie przejrzeć można.
C. k. sąd powiatowy.
Lisko, 20 lipca 1883.

L. 6786. (6505 3-3)
C. k. sąd powiatowy w Komarnie po-
daje do wiadomości, że celem zaspokojenia
pretensyi M. Józ-sza Fishmana od Jana Stry-
zyk mu się należacej w kwocie 55 zł. w. a.
z pn. odbędzie się licytacyjna realności pod
lk. 258 w Rumnie wykazem hip. 329 i po-
łowy realności wyk. hip. 526 księgi grun-
towej gminy Rumno objętej, na trzech ter-
minach dnia 31 października, 14 listopada
i 21 listopada 1883. każdego razu o godzi-
nie 10 rano w biurach tegoż sądu. Termin
do ułatwiających warunków dnia 21 listo-
pada 1883 także.

Cena wywołania 160 zł. w. a.
Reszta warunków licytacyjnych tudzież
wyciąg tabularny i protokół oszacowania
można przejrzeć w tutejszosądowej registra-
turze.
Dla wierzycieli hipotecznych niewia-
domych, lub którzyby uchwały nie mogły
być doręczone ustanowiony kuratorem p
Włodzimirz Luszpiński z Komarna.
Komarno, dnia 31 sierpnia 1883.

L. 3034. (6360 3-3)
C. k. sąd powiatowy w Kolbuszowie
zawiadamia, iż celem zaspokojenia wierzy-
telności Banku włościańskiego we Lwowie
w kwocie 93 złr 76 ct. zpn. realność pod
Nk. 52 Lwh. 44 gm. kat. Cmolas dawniej
Pawła Fryzla, a obecnie Izaka Troppa wła-
na w dniach 6 listopada, 12 grudnia 1883
i 14 stycznia 1884 każdym razem o godzinie
10 rano przymusowo sprzedaną zostanie.
Cena wzwołania wynosi 330 złr wadium
33 złr. w. a
Bliższe warunki w registraturze tutej-
szego sądu przejrzeć można.
Kolbuszowa 16 sierpnia 1883.

L. 6850. (6506 3-3)
C. k. sąd powiatowy w Komarnie po-
daje do wiadomości, że celem zaspokojenia
pretensyi Josia Freilicha w kwocie 27 złr.
w. a. z pn. od Ołeksy Szczygła się należacej
odbędzie się licytacyjna realności pod lk. 103
w Porzecczu zadw. wykazem hip. 108 księ-
gi gruntowej gminy Porzeccza zadw objętej
w jednym terminie dnia 31 października
1883, o godzinie 10 rano w biurach tegoż
sądu.
Cena wywołania 75 złr. a. w; wadium
5,10 ceny szacunkowej. Reszta warunków li-
cytacyjnych, tudzież wyciąg tabularny i pro-
tokół oszacowania można przejrzeć w tutej-
szosądowej registraturze.

Dla wierzycieli hipotecznych niewiado-
mym lub którymyby uchwały nie mogły być
doręczone, ustanowiony kuratorem p. Włodzi-
mierz Luszpiński z substytucją p. Aleksan-
dra Strockiego.
Komarno, dnia 28 sierpnia 1883.

Doniesienia prywatne.

Księgarnia
G. Gebethnera i Spółki
w Krakowie

otrzymała na skład główny:
Dzieje reformacji w Polsce
od wejścia jej do Polski, aż do jej upadku,
według najnowszych źródeł opracował
ks. Dr. Julian Bukowski.
Tom I Początki i terytoryalne rozprzestrze-
nienie się reformacji.
Z mapą dyecezyi krakowskiej XVI wieku
4 złr. 50 cent. (6687 2-3)

Siódme zwyczajne
Walne zgromadzenie
Towarzystwa spożywczego
we Lwowie

Stowarzyszenia zarejestrowanego z o-
graniczoną poręką, — odbędzie się w
wielkiej sali ratuszowej **w niedzielę
dnia 28 października** o
godzinie 3ciej po południu.

- Porządek dzienny:**
1. Sprawozdanie Dyrekcji; refe-
rent P. dyrektor A. Żabicki.
2. Sprawozdanie komisji kontro-
lującej, i wniosek udzielenia absoluto-
ryum; referent P. J. Szwejkowski.
3. Wnioski co do podziału zy-
sków; referent P. dr. Zajączkowski W.
4. Wybór 8miu członków dla u-
zupełnienia Rady nadzorczej, w miej-
sce wylosowanych, w myśl § 21 sta-
tutu.

Rada nadzorcza
Jan Baranowski sekretarz. Józef Mały przewodniczący.
(6855 1-3)
L. 23220 (6599 4-4)

Ogłoszenie.

Rozpisuje się licytacyja przez oferty na
dostawę szpitalowi powszechnemu krajowemu
we Lwowie w 1884 r. to jest od dnia lgo
stycznia do dnia 31go grudnia 1884 roku,
z oznaczeniem w przybliżeniu ilości:

- Mięsa wołowego i cielęcgo 50.000 kilog.
- Smalec i słoniny . . . . . 5.200 "
- Mąki pszennej Nr. 1, 2 i 5 i grysku . . . . . 20.000 "
- Krup rozmaitych (oprócz perłowych), fasoli średniej, grochu i soli . . . . . 33.000 "
- Bułek pszennych czerstwych 2.000 "
- Pieczycwa dziennie:
a) Bułek pszennych po 75 gramów . . . . . 800 sztuk
b) Bułek pszennych (kaj-zerek) po 40 gram. . . . . 70 "
- Chleba żytniego . . . . . 110 kilog.
- Słomy żytniej w okłotach 30.000 "
- Nafy białej i żółtej . . . . . 6.000 "
- Robót szklarskich

Wszystkie artykuły mają być w naj-
lepszych gatunkach. Mięso i pieczywo co-
dziennie mają być dostawiane, inne zaś w
miarę zarządania przez Zarząd szpitala.
Bliższych wyjaśnień udzielać będzie
Zarząd szpitala, gdzie można przejrzeć wa-
runki, na podstawie których kontrakt zawar-
tym zostanie, i które po podpisaniu dołą-
czyć należy do oferty.

Oferty, opieczetowane i należycie ostem-
prowane, przy dołączeniu wadium 5pre. od
całej dostawy, składać należy na ręce Dy-
rekcji szpitala do d. 25 b. m. i r. i w tym-
że dniu o godz. 11 przed poł. w kancelaryi
Dyrekcji szpitala odbędzie się naprzód ot-
warcie ofert, a następnie ustna licytacyja.
Do kontraktu wymagana będzie kau-
cya w wysokości 10 pre. od całej rocznej
dostawy.

W końcu zawiadamia się, że każdego
czasu jest do sprzedania w naszym szpitalu
całkowity aparat do wyrabiania gazu z od-
padków naftowych, jako to: retorty, konden-
satory, zegar, dzwon wielki, rury do roz-
prowadzania gazu, i t. p.
Dyrekcya kraj. szpitala powszechnego.
Lwów, dnia 4 października 1883.

KAZIMIERZ LEWICKI

GŁÓWNY SKŁAD DLA GALICYI

Porcelany, Szkła i towarów mieszanych

We Lwowie, ulica Trybunalska l. 6.

Założony w roku 1845.

KIELISZKI do WINA szampańskiego

plaskie czarki ze szkła gładkiego rznętego lub grawirowanego, wysokie (flety) gładkie i rznęte.

SZKLANECZKI do szampana (modne) gładkie i deseniowane-

Wody lecznicze mussujące.

Woda mussująca alkaliczna. Przewyższa w skutku wszystkie szczyawy naturalne, jak Selters, Szezawnica, Vichy etc. i jest przyjemniejszą do używania. Cena butelki 16 ct.
Woda mussująca żelazista. Jest najlepszym środkiem leczniczym, żelazo zawierającym, tam gdzie użycie tegoż jest wskazane. Bardzo przyjemna w użyciu. Cena 16 ct.
Woda mussująca gorzka. W skutek wielkiej ilości kwasu węglowego i soli glauberskiej i gorzkiej, przyjemniejsza jak wszystkie inne wody gorzkie naturalne i daleko skuteczniejsza. Cena 16 ct.
Woda mussująca magnowa. Zawiera węgiel magnowy rozpuszczony (Magnesia), bardzo

skuteczna przy nadmiarze kwasów żołądkowych i przyjemna w użyciu. Cena 16 ct.
Woda mussująca litowa. W różnych cierpieniach pęcherza, przy goścu, artritisa i t. p. nader skuteczna. Cena 16 ct.
Woda mussująca jodowa, bromowa i salicylowa. W skutek zawartości wielkiej ilości kwasu węglowego, są te wody skuteczniejsze jak rozezyny s li jodowych i bromowych lub salicylanu sodowego, oraz daleko przyjemniejsze w użyciu i nie upośledzają trawienia tak, jak pojedyncze rozezyny. Cena którekolwiek 18 ct.
Mussująca sennioda angielska. Jest nadzwyczaj przyjemnym i delikatnym środkiem rozwalniającym. Cena 35 ct.

Wszystkie te wody jedynie są do nabycia w

Aptece pod Gwiazdą Piotra Mikolascha we LWOWIE.

Za próżne flaszki zwraca się 6 centów od sztuki.

Wysełka pocztą lub koleją bez zwłoki.

Opakowanie liezę od 5ciu butelek 35 ct., od 10 butelek 60 ct., od 20 butelek 70 ct., od 30 butelek 80 ct., od 40 butelek 90 ct., od 50 butelek 1 zlr. (6276 4-?)

Staropolska kawa

lepsza i zdrowsza jak wszelkie dotychczas znane surogaty (cykoryo), świadectwami lekarskimi do użytku dla dzieci i osób nerwowych wszechstronnie polecana.

Zagotowanym w imbryku lub w samowarze odwarem tej kawy, zaparza się zwykłą kawę w maszynie i używa się z mlekiem lub śmietanką, dla dzieci używa się czysty odwar z mlekiem.

Główny skład dla całego kraju w handlu

Karola Bałabana

we Lwowie, ul. Halicka 296. (6562 3-?)

Świadectwo.

Przez Fizykał król. stoł. miasta Lwowa do rozbioru mnie przesłaną „Kawę krajową“ zbadałem chemicznie, tak co do jakości, jak i ilości pojedynczych jej składników i przekonałem się, że przetwór ten złożony z rzeczywiste pożywnych składników jest dobrym zastępnikiem kawy zwykłej. Przedewszystkiem wyróżnia on się od wszystkich mu podobnych zagranicznych tem iż sporządzanym bywa z nasion zupełnie zdrowych.

We Lwowie, dnia 16 sierpnia 1883.

Dr. Miecz. Dunin Wąsowicz

Docent kr. uniwersytetu i przysięgły chemik sądu wy

Najlepszy i najtańszy środek do

ochronienia się od przeciągu!

Elastyczne wałeczki

do zaopatrywania okien i drzwi, białe i brązowe,

w różnych grubościach.

Kit do okien, Gips,

jak również

Uniwersalne smarowidło

nieprzemakalne do bućków.

Smarowidło podeszwochronne

(6618 4-?) poleca

Hübner i Hanke

we LWOWIE.

Własny wyrób masy do za puszczenia podłóg.

L. 7642. (6785 3-3)

Obwieszczenie.

Dyrekcya galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego obwieszcza niniejszem, że na podstawie §. 63 ustaw, kapitał w sumie 2341 zł. 21 ct. m. k. czyli 2458 złr. 42. ent. w. a. listami zastawnymi, z większej sumy 12.500 zł. m. k. na hipotekę dóbr Mostki w powiecie lwowskim położonych, pani Saby Siemianowskiej własnych, z tego Towarzystwa wypożyczonego, z dniem 1go lipca 1881 r. jeszcze pozostały, wraz z odsetkami i należnościami podrzędnymi właściciela tych dóbr wypowiedziany zostaje, z tym dodatkiem, ażeby w przeciągu sześciu miesięcy takowy pod rygorem e zekucyi, mianowicie licytacyi dóbr hipotece podległych, do kasy galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego był złożony.

We Lwowie, d. 12 października 1883.

Winogrona i świeże owoce

franco.	franco.
5 klo. winogron kuracyjnych	zlr. 1.70 do 1.90
5 szczepu francuskiego, białe lub różowe, najcenniejsze	zlr. 2.50
5 gruszek kaiserek lub francusk.	zlr. 2.30
5 Kwirylli najcenniejsze	zlr. 1.90 do 2.30
5 jabłek mieszanych	zlr. 1.60 do 2
5 smalcu w blaszance	zlr. 4.25
5 w paczce	zlr. 4.-
5 stoniny świeżej	zlr. 4.25
5 wędzonej	zlr. 4.25
5 bryndzy świeżej	zlr. 3.70
1 marmelady morel.	zlr. 1.20
1 w różn. gat.	zlr. 1.40
1 rodzeńków świeżych	zlr. 0.62

Masę winogron. na rany celująca od 10 do 50 ct.

Tomasz Gurowicz

Budapeszt.

(5705 14-20)

Winogrona,

dojrzałe i słodkie, świeżo z pnia, także brzoskwinie jabłka, gruszki i pigwy po 1 zlr. 50 ct., orzechy nowe po 1 zł. 80 ct., wysła w koszach o 5 kilo z opakowaniem i franco do każdej stacyi pocztowej.

ED. RITTINGER, właściciel winnicy Werschetz (Potud. Węgry). (5629 8-2)

The Purgal

ZIÓŁKA PRZECYSZCZAJĄCI

Pana **GUROWICZA** Paryżu

w skład których wchodzi wyłącznie

rosliny i kwiaty, stanowią środek przeczyszczający, najprzyjemniejszy i najtańszy. Osoby, bez różnicy płci i wieku, mogą go zażywać bez oderwania się od zajęć. Użycie ich oswobadza od zapalenia i żółci, które się od czasu do czasu skupiają w żołądku utrzymują one stolec podniecają funkcje trawienia i cyrkulacji krwi ułatwiają. Własności te sprawiają, że użycie ich skutkuje pomyślnie przeciw zawrotom głowy, migrenom, męcznościom, bicu serca, niestrawnościom, zatorżeniom i wszelkim dolegliwościom, pochodzącym z zapalenia mięśnia kiszki lub żołądka.

We LWOWIE w aptekach: pp. K. MIKOLASCHA, NAHLIKA i KRZYŻANOWSKIEGO etc. (3695 13-18)

Duże słodkie Marony włoskie,

nowe słodkie

Powidła

węgierskie,

tłustą jesienną

Bryndzę liptawską,

FIGI sultańskie i wieńcowe

poleca handel (6147 2-4)

St. Markiewicza

we LWOWIE, w Rynku, l. 42.

Uwiedomienie.

Od lat 40 istniejący i zaszczytnie znany

Jana Balka

skład fortepianów, pianin i harmonium

Otrzymałszy świeży transport z pierwszorzędnych fabryk, sprzedaje takowe po cenach umiarkowanych, z gwarancją na lat 10.

Poleca się łaskawym względem

Julia Balko

(6784 1-20) wdowa.

Dr. A. Majewskiego

Zakład wodolecznicy

we Lwowie (w Kisiełce) otwarty przez cały rok

przyjmuje chorych z zupełnym zaopatrzeniem i dochodząc do kuracyi, która się odbywa od 6-8 godziny rano i od 4-6 godziny popołudniu pod nadzorem lekarza. (3113 19-?)

Na sezon zimowy Magazyn Futer P. CZAPCZYŃSKIEGO

we LWOWIE, Ulica Halicka l. 1, w domu własnym.

Poleca na ez s zimowy wszelkie gatunki futer, a mianowicie:

- Futra męskie** do podróży i do miasta.
- Futra damskie** podług najnowszych fasonów (kaputki).
- Kołnierze i zaręczawki** damskie, nowy fason, w gatunkach najróżnorodniejszych.
- Wierzchy damskie** jedwabne i wełniane do futer, z najwyborowszych materij.
- Wierzchy męskie** do futer, z materij francuskich, podług najnowszego fasonu.
- Skład materij** jedwabnych i wełnianych, prawdziwych francusk.
- Skład sukna** francuskiego na wierzchy do futer męskich.
- Czapki i kołpaki, pióra** do kołpaków.
- Deki** do sani i przed łózka.

Wszelkie zamówienia z prowineyi za nadesłaniem dokładnej miary metrycznej, uskutecznią w najkrótszym czasie z całą sumiennością i akuratnością, zaś za towar w handlu nabyty, jak niemniej wykończenie, gwarantuje w zupełności.

Cenniki i żądanie franco.

(6220 4-12)

Ces. król. uprzyw.

galic. akcyjny Bank hipoteczny

wydaje we Lwowie i przez Filie w Krakowie, Czerniowcach i Tarnopolu

4% ASYGNATY KASOWE

płatne w 30 dni po wypowiedzeniu.

Lwów, 27 września 1883.

DYREKCJA.

(6410 6-2)

Główny skład Piwa ołomunieckiego

nagrodzon. i odznaczonego medalem zasługi na wystawie wiedeńskiej dla Galicyi i Bukowiny w beczkach i fiaskach

u ELIASZA HERTERA

we LWOWIE ul. Kopernika l. 8.

(6444 14-)